YARIM AY
No 12
15 Kr.

15 GÜNDEN 15 GÜNE

KAFTANI BOZUP MİNTAN YAPMAK YAZIKTIR!...
ZARARIN NERESİNDEN DÖNÜLÜRSE YİNE BİR KAZANÇTIR.

Türk devriminin büyük hızile.. adığı tam bir başarışla yürümiyen; leta aksayan bir işimiz var:

KÜLTÜR İŞLERİ.

Genç Türk cumurluğu, saltanat idasinden devraldığı bütün bozuk, ber-d ve çürük işleri düzeltmek, onlara asrî kılıklarını vermek için, geceli ndüzlü çalıştı. Birçok alanlarda yüz lık işi on yıla sıkıştırabildi. Ancak tün bu ilerlemeler, bütün bu yükselıler yanında boynunu bükmüş duran öksüz var:

KÜLTÜR İŞLERİ.

Bugüne kadar Kültür Bakanlığına çok Bakanlar geldiler ve gittiler. nlar pek büyük adaklarda bulundu-; parlak projelerden.. yeni yeni gramlardan.. birçok ıslahat ve icraat- bahsettiler... Ettiler amma bunların de kaçını yaptılar?..

Yaramaz diye eski programlar iştirildi. Con Düveyden başlıyarak çok uzmenler getirtildi; raporlar ırlatıldı. Zaman zaman Bakanlık ânı arasında takdim tehirler oldu. ı yıllık ilkokulları beşe indirdik, a ve liselerde birçok değişmeler tık. Gün görmüş birçok öğretmen yazıcılarımızın kaleme aldıkları kitapları beğenmedik; ortaya bir (tek kitap) sistemi attık. Devlet Matbaasına bütün mektepler için bir takım tek kitaplar bastırdık.

Öğretmenler beş altı yıldanberi bu kitapları okuttular; talebelerimiz bu kitaplar üzerinde çalıştılar. Geçen yıl bütün bu emeklerin, bütün bu yeni icraatın ürününü bir anlamak istedik; çocukların bilgilerini şöyle bir sınayalım dedik. Yapılan daha sıkıca bir imtihanda talebenin yüzde doksanı döküldü gitti. Bu yıl bereket versin ki böyle ağırbaşlı ve için için bir imtihana girişilmedi de, talebeden sınıf geçenlerin sayısı çoğaldı. Şimdi imtihan usullerini de sakat buluyoruz, yeniden başka çareler arıyoruz...

İnsan bu halleri görünce ister istemez dünle bugünün kültür işlerini bir mukayese ediyor: Bugün iş başında olanların; bukadar büyük devrimler başaranların hepsi eski Rüşdiyelerde, İdadilerde ve Darülfünunda okuyup yetişenlerdir. Eski mekteplerden yetişmişler arasında, ulusal kütüphanemize ne değerli eserler armağan eden bilginler var. Bunlar hep o kötü diye yıktığımız mekteplerden.. o kıymetsiz diye sınıflardan kovduğumuz kitaplardan feyzalmışlardı.

Tek kitap olarak kabul olunan kitapların bir çoğunun okul kitabı olamıyacakları, öğretmenler ve uzmenler tarafından birçok kereler söylenmişti. Son Yıllarda yapılan denemeler de elde edilen acı meyvalarla bu doğru görülmüşken, hâlâ bu sistemde ayak dirilmesinin hikmeti nedir?

Acı acı itiraf mecburiyetindeyiz ki Kültür işlerimizde hâlâ devrimin istediği: öğretmen yetiştirme yolları, programlar, talim ve tedris sistemleri, kitap şekli bulunamamıştır.

Yapılan bütün denemeler hep: "Kaftanı bozup mintan yapma„ neticesini verdi. Bu acı sonlardan ders alarak: "Zararın neresinden dönebilirsek„ memleket kültürüne en büyük hizmeti ifa etmiş oluruz.

Kültür makinemiz paslandı.. birçok parçaları aşındı.. Bu pasları gidermek, aşınan parçaları yenilemek lâzımdır. On iki yıldanberi denenen ve fayda vermeyen bir takım yalnış yenilikleri bir tarafa atalım da, eskinin iyi parçaları yanına, devrimin bizden aradığı bütün yükselme ve ilerleme sistemlerini katalım. En kıymetli okuma senelerini bu denemelere kurban veren çocuklarımız, bu işin artık düzeltilmesini, Yeni Kültür Bakanından bekliyorlar.

KORKULU RÜYANIN SONU HAYIR ÇIKAR

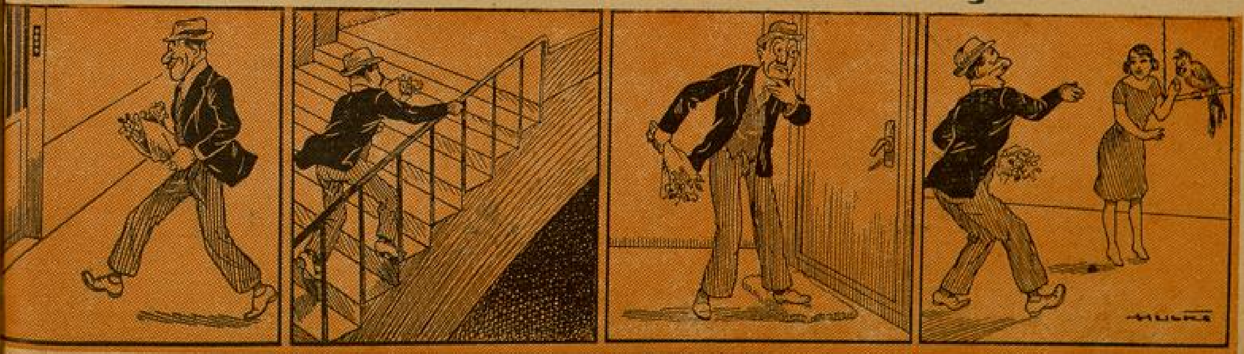

1 — Bu gün bizim Bayanın doğ-ğu gün. Adetim değildir ama, gündüzün bir ziyaret edeyim.

2 — Kim bilir beni görünce nekadar sevinecektir!..

3 — Allah Allah!.. içeride bir yabancı ses var. Ses: (Evet Bayanım.. Evet Bayanım..) diyor. Yoksa?

4 — Hay Allah müstahakını versin .. Ben de yanında bir...... var zanettimdi!..

ŞİMDİ SIRA: TUTANKAMENİN KARISININ MEZARINA GELDİ

Birkaç gün evvel İngiliz gazeteleri yazıyorlardı: Meşhur Fir'avun Tutankamenin mezarını bulan Lord Carnarvonun çalışma arkadaşı Howard Corter yeniden Mısıra gitmiş. Bu, gezinin amacı: Fir'avun Tutankamenin genç ve güzel karısının mezarını bulmak; ve onu da sonsuz uykusunun sükûn ve rahatından çıkararak, müze vitrinlerine maletmekmiş.

Batıl itikadlara inanmadığını, Tutankamenin mezarının nasıl bulunduğunu anlatan üç tomluk eserinin ikinci tomunun sonunda ısrarla söylüyen Howard Corter için, böyle bir teşebbüse girişmiş olmak her nekadar şaşılacak birşey görünmezse de, Avrupadaki batıl itikad sahibi insanlar arasında Howard Corterin bu hareketini büyük bir delilik sayanlar pek çoktur.

Bu yeni araştırma yüzünden, Fir'avun Tutankamenin mezarını açanların, tabutunun kapağına dokunanların, onun mezarından çıkan şeyleri müzede tasnif eden memurların; ve hatta mezarını ziyaret eden insanların başlarına gelen felâketlerin hatırası yeniden uyanmış, ve yeniden gazetelerde sayılıp dökülmeğe başlanmıştır.

Elbet te hatırlardadir ki Tutankamenin mezarının yerini bulan, ve bu Fir'avunu 3300 senelik rahat döşeğinden çıkaran Lord Carnarvon isminde bir İngiliz asilzadesidir.

İngilterenin zengin ve asîl ailelerinden birinin çocuğu olan Carnarvon, otuz beş yaşına gelinceye kadar ne âsarıatika mütehassıslığı yapmış, ne de buna benzer işlerle vaktini geçirmişti. O Kembriçte öğrenmeyi bitirdikten sonra, hiçbir mesleğe sülûk etmemiştir. Londra yüksek sosyetesinde iyi bir sportmen olarak tanılmış, ve birçok kibar kulüplerin üyesi (azası) olan işsiz bir gençdi.

Bu genç Lord, günün birinde Almanyada bir otomobil seyahati yaparken bir kazaya uğramış, beyni sarsılmış, bacakları yanmış, kolu kırılmış ve birçok yerleri parçalandıktan sonra gözleri de kör olmuştu.

Bu kaza sonunda uzun müddet hastanede tedavi edilen Lordun, nihayet gözleri yeniden açılmış; ve doktorları da ona nekahat devresini geçirmek üzere Mısıra gitmesini teklif etmişlerdi.

Carnarvon nekahatini geçirmek üzere Mısıra gittikten sonra, âsarıatikaya merak sardırmış; ve yaptığı birtakım tetebbülerden sonra Fir'avun Tutankamenin mezarını aramağa koyulmuştu.

Kraliçe TEYE. (Tutankamene çok benzemektedir. Tutankamenin kayınbabası Ahenatenin annesidir).

1906 dan 1922 ye kadar Lord, bütün vaktinin ve servetinin mühim bir kısmını bu araştırmaya feda etmişti. Halbuki bu ça'ışmayı bütün âlim'er saçma bulmakta idiler. Fakat ne Lord, ne de arkadaşı Carter, biran yorgunluk hissetmiyorlar, cesaretlerini ve ümidlerini kaybetmeden çalışıyorlardı.

1922 senesinde idi. Carnarvon henüz Londrayı terketmemişti. Fakat Carter 28 birinciteşrinde Mısıra gelmiş ve araştırma işinde çalışacak küçük gurupu toplamak için uğraşmağa başlamıştı. Ayni senenin 4 ikinciteşrin sabahı iş başına gelen Carter, amelenin kazdığı yerde taş bir merdivenin ilk basamağının çıktığını görmüş, ve büyük bir sevinçle:

— Devam!...

Diye bağırmıştı. İkinciteşrinin altısında Fir'avunun mezarına inen on iki ayak merdiven meydana çıkmış bulunuyordu.

Carter dostuna telyazısı çekti. Bütün hayatını aşağı yukarı bu işe feda etmiş olan bir insanın, bu telyazısını alınca duyacağı zevki ve sevinci tahayyül etmeli?. Lord Carnarvon kanadlanmış gibi Mısıra gelmişti.

Sıkı sıkı kapatılmış, kocaman, demir kapı'arın önüne gldikleri zaman, sevinceden âdeta gözleri yaşarmıştı.

Fir'avun Tutankamenin mührile kapatılmış o'an kapılar açıldığı anda, ounn bu sevinci, büyük bir hayranlığa yerini vermişti. Fir'avun mezarı dünyanın en zengin hazinesi idi.

* * *

Fakat Lord Carnarvon, eğer bu Fir'avun mezarında ecelle karşılaşacağını bilmiş olsaydı, acaba bütün hayatında bu meçhul mezarı keşfe çalışır ve onu bulun-

TUTANKHAMEN

in mumyasını koruyan altın mahfaza

Bu mahfaza üzerindeki altın 50.000 İngiliz lirasının ağırlığı kadardır. Altın üzerine ayrı ayrı renklerde parlak camlarla birçok tezyinat işlenmiştir. Bu mahfaza Tutankameni ilâh OSIRIS kılığında ve elleri çapraz olarak göstermektedir. Mahfaza üzerinde Firavun hanedanının hususî alâmetleri nakşedilmiş bulunmaktadır.

...Ay ışığı, gök, deniz biribirine karışmış.. bu sonsuz aydınlık içinde kocaman kara bir mekik gibi, suların gümüş aynasını kıran bir vapur gidiyordu.. Arka güvertede cazband çalıyordu.. kenarlara masalar konmuş, hasır koltuklara yaslanmış, kadınlar ve erkekler.. Ortada, ışığında donuklaşan birer inci çiçeğine benzeyen lâmbaların altında, dansediyorlardı. Arkasını kalabalığa çeviren uzun boylu bir adam, parmaklıklara dayanmış, sulara bakıyordu.. kulağının dibinde ışıklı bir ses duydu:

— Ne güzel.. deniz kızları ay ışığında çamaşır yıkayorlar..

Adam birdenbire döndü.. yanında ateş rengi tuvaletli bir genç kız duruyordu.. dudakları yarı gülüşlü, dişleri pırıldıyordu:

— Siz niye dansetmiyorsunuz da, deniz kızlarının çamaşır yıkayışına bakıyorsunuz?..

Genç adam şaşırmıştı.. bu kadını, beş gün tutan yolculukta hiç görmemişti.. büyülenmiş gibi karşısındaki deniz boyalı gözlere bakıyordu.. sonra yavaşca sordu:

— Deniz kızları nerede çamaşır yıkayorlar?..

— İşte..

Elile pervanenin dönüşünden kabaran, köpükleşen suları gösteriyordu.. Genç adam baktı:

— Evet benziyor; dedi. O deniz kızlarının biri sudan çıkarak yanıma geldi sandım. Siz kimsiniz?..

Genç kızın pırıltılı dişleri büsbütün göründü:

— Adım "Gülüş„ ; sizin gibi bir yolçuyum.. yalnızım, sizi de yalnız görünce yanınıza geldim.. ya sizin adınız ne?..

— Benim Salim..

Ses durgun ve ağırdı.. üstünde açık renk bir elbise vardı.. geniş omuzlarından yükselen başı güzeldi.. Kapkaranlık saçları, ve sütmavisi gözleri, insana derinlikleri düşündürüyordu..

"Gülüş„ birdenbire sordu:

— Benimle dansetmez misiniz Salim?. Sonra sözüne söz ekledi:

— Size Salim deyişimden sıkılıyor musunuz?..

— Yo, hayır.. sevinç duydum. Öyle sıcak bir ses ki bana Salim diyen.. onu içimde duyuyorum..

— Dansetmez misiniz benimle?..

Genç adam cevap vermedi. Başını hafifce eğdi.. bir dakika genç kıza baktı. Ne güzeldi, ve ne güzel giyinmişti.. Güneş ışığı renginde çiçekli tafta bir tuvalet vardı üstünde. Yerlere sürünen geniş etekleri beline yükseldikce daralıyor, sıklaşıyordu.. Birer pembe gül saklı duygusunu veren göğsü, gergin kumaşın altında kokularını saklıyorlar gibiydi.. Yumuşak bukleli saçları mavi gece renkleri içinde abanoz pırıltılarile yanıyor, o kadar kuskunî siyah. Buklelerin arasında küçük bir altın çıpa görünüyordu.. Bahar tazeliğindeki yüzünün derin bakışlı gözleri, oynak kanadlı burnu, olgun kızıl dudakları vardı.. Bütün sade ve düz görünüşünedeğin, sırlı bir saklılık içindeydi sanki..

— Niçin bakıyorsunuz? Niçin sorguma cevap vermiyorsunuz?

— Size daldım birdenbire..

"Gülüş„ öne düştü.. kalabalığın arasından sıyrılarak ortaya çıktılar.. cazband baygın bir vals çalıyor, ortada öbek öbek çiftler dönüyorlardı.. genç kız elini Salimin omuzuna koydu, dönmege başladılar. „Gülüş„ başını hafifce kaldırmış söyliyordu:

— Ne güzel gece.. ışıklar ışıklara karışmış.. sesler sulara inmiş.. Bu gece bol bol soluk alıyorum. İnsanın hayatında yüreğine giren solukları ne kadar azdır., Sevinçler, sessiz görünmez adımlarla gelir, fakat büyük hızlı adımlarla koşarak giderler insanın yanından..

Genç adam su gibi şıkırtılı, koku gibi doyurtucu sesi dinliyor, içinde taze duyguların, tadılmamış isteklerin uyanışını hissediyordu.. Bu birdenbire yüreğine doğan kız kimdi?. Bu sonsuz sıcaklığın ateşini nereden alıyordu?. Tanımadığı bir adamın kollarına sokuluşunun sebebi neydi?.. Bu düşünceler yükselen, alçalan bir su gibi yüreğine dalup boşalıyordu.. Gülüşün sesi onu dalgınlıktan uyandırdı:

TÜKENEN KAHKAHALAR

— Bakınız.. bakınız.. ateşböceklerine benziyor..

Cazbandın önünde dönüyorlardı; boruların üstünde ay ışığı, ateşböcekleri gibi pırıldıyordu.. her dönüşte gözlerine o pırıltılar doluyor, gülümsiyorlardı.. Caz, sonuna gelen parçayı damla damla dökerek sustu.. Gülüşün bir kahkaha çiçegi gibi açılan etekleri, durunca sönüverdi.. Bakıştılar biribirlerine.. genç kız birşey bulmuş gibi:

— İçelim!.. dedi..

Yürüdüler.. kenarda pırıl pırıl yanan kıristallerle, buzlu içkilerle, soğuk yiyeceklerle eşsiz bir büfe kurulmuştu.. Göz göze bakarak içtiler.. içtiler,. Biran geldiki damarlarında dönen kanları, ateşlendi.. O ateş yüzlerine vurdu.. dudakları yanıyordu.. gözlerile konuştular.. kol kola geçerek.. boş bir köşe bulmak için büfeden ayrıldılar.. "Gülüş„ karşısında gülünç birşey varmış gibi, denizin arkada bıraktıkları tarafına bakıyor, ve kahkahalarla gülüyordu.. Bu kahkahalar genç adama da geçti.. o da gülmege başladı.. Yürüyorlardı.. kıvrıla, büküle bir yürüyüş.. Vapurun ortasına gelmişlerdi.. en üst güvertenin bir merdiveni önlerine çıktı. "Gülüş„ eteklerini topladı, çıkmağa başladı. Her adımda birkere duruyordu, katılacak gibiydi .. kendilerini yap- yalnız bulunca kahkahaları duruldu.. Mavi bir rüya içinde gibiydiler.. caz sesi, uzak bir kıyıya çarpan dalgalara benzeyerek geliyordu.. „Gülüş" kollarını delikanlının boynuna doladı. Dudaklarını onun dudaklarına kızıl bir ateş gibi uzattı..

.... Uyandığı vakit kendini güzel bir rüya görmüş sandı.. Uzun ve boş bir yolculuğun, istekli bir genç adama gösterdiği bir rüya olabilirdi.. fakat yastığının yanında pırıldayan küçük

(Arkası 32 inci sayfada)

Gelecek Sayımızda "CAHİT UÇUK KİMDİR„ Yazısını Okuyacaksınız.

AVAR OĞLU

YAZAN:
ZİYA ŞAKIR

№: 10

— Şehri kuşatan Avar ordusundan korktular. Kendilerini burada emniyet içinde bulamadılar. Erkek bana, kendilerini kaçırmak için rica etti. Kadın da şu yüzüğü verdi.

Muhafız, parmağındaki yüzüğü göstermişti. Hâkan bu yüzüğü görür görmez, yine bir buhran geçirmişti. Bu kiymettar yüzük, (Golva) lılara karşı kazandığı bir zaferin hatırası idi. Onu, evlendikleri gün, hain ve vefasız zevcesi Bo-si-ta ya hediye etmişti. Şimdi o yüzüğü, böyle murdar bir muhafızın parmağında görmek, Hâkana ne acı gelmişti.

— E pekâlâ, onları nereye kaçırdın?.

Papazın sorduğu bu suale, muhafız derhal cevap verdi:

— Prinkipoya (Büyükada)... (Kamaris) manastırına...

Papaz, Pavlo Mihaliye arkasını çevirdi. Kapıya doğru ilerledi. Kapıyı açtı:

— Hey.. kim var orada.. başmuhafızı bana çağırın.

Diye seslendi. O anda bir silâh şakırtısı işitildi. Arkasında birkaç muhafız olduğu halde başmuhafız koşa koşa geldi. Papaz, derhal şu emri verdi:

— Ben.. Cenabıhakkın lütûf ve ihsanı sayesinde.. mukaddes (Sensinod) meclisinin emrile Ayasofya kilisesi baş vaizi.. ve mukaddes kilisemizin

(neşri din) heyeti azasından Mavro İskinazi.. haiz olduğum salâhiyete istinadan size emrediyorum. Bu adamı derhal tevkif ediniz. Ve kendisini bir tek ferd ile konuşturmadan yüksek mahkememize gönderiniz.

Muhafız, o anda tevkif edilmiş.. kollarından tutularak dışarı sürüklenmişti.

O zaman papaz, Hâkanın karşısında eğilmiş:

— Haşmetpenah!.. Her kudretin fevkinde olan Cenabıhak, bazan hükümdarların arzularını da ihlâl eder. Buradaki işiniz hitam bulmuştur. İrade buyurursanız, takibata devam edelim.

Demişti.

* * *

Marmaranın lâciverd sinesinde mehtabın geniş izi, bir elmas seli gibi uzuyordu. Koca deniz, bomboştu. Bir tek Martı sesi, bir tek balık çırpıntısı bile işitilmiyordu. Yalnız kaba bir balıkçı kayığı, Anadolu sahillerinin karşısında, koyu sincabî renkte meçhul birer yığın gibi duran adalara doğru ilerliyordu.

Kayıkta, papas cübbelerinin kukuletalarına bürünmüş olan (Hâkan) la (Salur) bulunuyor; Barba Nikola, ağır hamlelerle kürek çekiyordu.

Hâkan, birdenbire Salurun kolunu çekti. Parmağı ile Çamlıca tepesini göstererek:

— Bu ne?..

Dedi... Çamlıcanın İstanbula karşı olan sırtında, ince ve uzun üç ateş hattı yükselmiş, kızıl alevlerden mürekkep büyük bir müselles vücude gelmişti.

Barba Nikola, Salurdan evvel cevap vermiş:

— İş fena... İranlılar, Avar ordusuna işaret veriyorlar. Galiba, iki ordu birleşecek.. İkisi birden, şehre hücum edecek.

Demişti.

Bu sözler, Avar hükümdarı ile onun hassa kumandanına hayret vermişti. Evet, şüphesiz bu bir işaretti. Ve bu işarete mukabele etmek elzemdi. Fakat baştan mahrum kalan Avar ordusunda, şimdi bunu kim düşünecek.. kim bir varlık gösterecekti.

Hâkan, derin derin içini çekti. Bir kadın yüzünden ordusunu kendi haline terkettiğine, derin derin teessüf etti. Ateşler içinde yanan başının içinden, şu acı sual geçti:

— Ben; böyle serseri gibi dolaşırken... Ya Bizanslılar birdenbire kapıları açarlar ve büyük bir taarruza kalkarlarsa?!...

Sert bir ses yükseldi:

— Çek.. Çabuk çek.. Daha çabuk...

Hâkanın sesi Barba Nikolayı titretti.

* * *

Şafak sökerken, Büyükada sahiline gelmişlerdi. Adanın çamlı yamaçları zümrüt yeşilliklerile yükselmekte idi. Kalbe sükûn ve tesliyet serpmesi lâzımgelen bu yeşillikler, bilâkis Hâkanın ruhuna büyük bir heyecan ve asabiyet vermişti.

Sahilde, çamların arasında dolana dolana geçen ince bir yolun dönemeçlerinde, merkebe binmiş olan bir papazın simsiyah heyulâsı, bazan görünmekte, bazan da kaybolmakta idi.

Barba Nikola, küreklerinin sesi sahilde aksederek, kayığı bir müddet daha kayalıklar arasında sürükledi. Ve sonra, geniş bir nefes alarak:

— İşte, Kamaris manastırı.. Buraya yanaşırsam.. Oraya kolayca çıkabilirsiniz.

Dedi.

Hâkanın vücudu buz kesilmiş ve titremişti. Bizans imparatorlarından (Yostinus) tarafından yapılan, bu hüzün saçan binayı görmemek için, başını çevirmişti. Gözleri karşıya Anadolu sahillerine sürüklenmişti. Güneşin ilk kızıl ışıkları yükselmiş; dağlar, menekşelenmişti.

Kayık, altın zerreleri gibi parlayan kumlar üzerinde kaymış, sahile saplanmıştı. Salur büyük bir çeviklikle kumluğa atlamış; elini Hâkana uzatmıştı. Fakat bu elin demir gibi soğuk ve katı olduğunu görünce, Hâkanın çektiği gönül acısını bir kat daha anlamış, kalbi ıstırapla sızlamıştı.

* * *

Hâkanla Salur, kukuletalarını başlarına sımsıkı geçirmişlerdi. Barba Nikoladan aldıkları tarif mucibince, dar bir yoldan ilerlemişlerdi. Bu yol, hafif meyillerle dolana dolana yükseliyor; alçak çam dalları ikide birde Hâkanın kukuletasına sürünerek onu birdenbire ürpertiyordu.

Her taraf, derin bir sükûnet içinde idi. Yalnız, arasıra ağır bir rüzgâr dalgası sürükleniyor; çamların derinliklerinde, füsunkâr bir uğultu husule getiriyordu.

Artık kadınlar manastırına yaklaşmışlardı. Büyük binanın etrafındaki küçük hücreleri seçmeye başlamışlardı.: Salur; birdenbire Hâkanın kolundan çekmiş, parmağının ucile, çamların sık bir noktasını göstermişti. Burada, bembeyaz elbiseli bir kadının vücudu, simsiyah bir rahib elbisesile kenetlemişti. Bu, belki de, ilâhî bir aşkın en ateşin bir ibadeti idi. Kadının ince ve berrak sesi, yorgun bir bülbül nağmesi gibi titremekte:

— Ruhum.. mabudum.. mahzun hayatımın, yegâne ümit ve tesellisi... Bütün varlığım, hep sensin... Senin bu kumral saçlarına yüz imparatorluk tacı feda olsun.

Sözleri işitilmekte idi.

Hakân, iliklerine kadar titremişti. Bu ses, (Bo-si-ta) nın değildi. Fakat sözler, tıpkı onun sözleri gibi idi. O da, kendi başındaki hükümdarlık tacını, Şamanın büklüm büklüm şakaklarına sarkan gür saçlarına feda etmişti. Acaba, şimdi genç bir papazın aşk ve ihtirası karşısında, inim inim inleyen şu kadın da, sarayından kovulmuş bir imparatoriçe mi?... Yoksa, takattan mahrum kalan kocasının kolları arasında, sevginin ilâhî vecdini bulamadığı için, genç bir papazı kendine aşk mabudu yapan taşkın ruhlu bir perenses mi idi?...

* * *

Hâkan öfkeli öfkeli yürümekteydi. Çamların en sık bir yerinde, yolun yine loş bir dönemecine gelmişlerdi.

Önde giden Hâkan birdenbire kolunu Salurun önüne germiş.. Vücudu birdenbire taş kesilmişti. Burada; geniş bir kavis çeviren yolun nihayetinde, kollarını biribirinin beline sarmış olan bir kadınla bir erkek ağır ağır ilerlemektelerdi.

Hâkan, pürüzlenen bir sesle:

— Onlar...

Dedi. Salur, çelikleşen bir sesle:

— Acele, şu çamların arasından geçelim. Önlerini kestirelim.

Diye cevap verdi.

İleri atıldılar. Sık çamların arasına daldılar. Kayalara tırmandılar. Onlardan evvel, yolun sonuna vardılar. Hâkan, arkasındaki papas cübbesini fırlattı, attı. Belindeki kalın üç köşeli hançerin kabzesini kavradı. Ava saldıran aç bir kaplan gibi, yola sıçradı. Şamanla Bo-si-ta, ikisi de ayni korku ve heyecanla titreyen seslerle:

— Hâkan!... Diye bağırmışlar ve biribirlerine sarılmışlardı... Hâkan, onları iliklerine kadar titreten acı bir kahkaha attı:

(Arkası var)

CEYMS STAR:
İFŞAATINA DEVAM EDİYOR

*

BİZE, ELİSA BANDİ İLE GEÇİRDİĞİ GÜNLERİ, ANLATIYOR

HOLİVUDU ALLAKBULAK EDEN KİTAP:

Avusturya İmparatorluk Hanedanına Mensup Bulunan Elisa Landi, Büyük Bir Sanatkâr; Ayni Zamanda Kuvvetli Bir Muharrirdir. O, Holivutta Hiç Kimse ile Konuşmuyordu. Fakat Kocasından Ayrıldığı Gün....

№: 7

Her gün, her gece içlerinde yaşadığım yıldızlardan; Holivutta arkadaş olduğum gazeteci, artist, rejisör ve gazinoculardan; her fırsatta Elisa Landi hakkında biribirine taban tabana zıt şeyler işitmekte idim. Bunlar :

— O, eski Avusturya imparatorluğu hanedanına mensup bir Kontes'in torunudur...

— O, Holivut'un en masum yıldızı, sarışın yıldızların en güzelidir.

— O, 1928 de Londrada tiyatro aktrisliği yapıyordu; o zaman meslekte acemi denilecek kadar müptedî idi !.. Zengin ve çok tanınmış bir avukat olan Johni Laurence kendisini delicesine sevdi, ve ne yapıp yapıp onunla evlenmeğe muvaffak oldu...

— Holivut'a geldikten sonra peşine takılanların sayısı, tasavvur edemiyeceğiniz kadar çok oldu; fakat onu bir kişinin bile elde edemediğini kesin olarak temin edebilirim. Hattâ bu yüzden onun adını " soğuk ve hissiz yıldız „ koydular !..

. . . .

Bütün bu sözler kafamda kuvvetli bir yer etmişlerdi. Bu asil Avusturyalı dilberle tanışmak arzusu içimi kemiriyordu. Elisa'ya birkaç kere tesadüf etmiştim; fakat takdim edilmemiş olduğumdan, bir türlü yanına sokulamıyordum. Tecrübeli bir detektif gibi onun hayatını araştırmağa, görüştüklerini anlamağa çalıştım. Manikürcü Margo ile pek içli dışlı konuştuğunu.. bütün sırlarına onun âşina bulunduğunu öğrendim.

Daha o gün Margo, benim de tuvaletimle meşgul olmağa başlamıştı. Biraz yüksek ödenen manikür vizitaları, ilk günlerde bir kal'a kapısı kadar kapalı duran Margo'nun ağzını açmış, bana bütün bilmek istediklerimi öğretmişti. Yine onun mahirane bir plânı ile üç gün sonra akşam yemeğini Elisa ile birlikte yedim.

Son derece ağır başlı ve lâkayd duran bu kadının, bütün itimat ve alâkasını kazanmak için, aynı takikte bulundum. Tavırlarım, sözlerim, düşüncelerim onun dikkat gözünden uzak kalmıyor; saat ilerledikçe aramızdaki arkadaşlık havası, daha ılık bir hal alıyordu.

Bir haylı da içmiştik. Margon'un teklifsiz ve şen haraketleri, boş sözleri.. bizim ağırbaşlı konuşmalarımızın bir garnitürü oluyordu. Bir zaman oldu ki o konuşmadı... Gözleri, çok uzaklarda bir yere dalmış gibi, harelendiler. Yüzünden, içinin yaslarını okumak kolaylaştı. Onu rencide etmekten ürkerek :

— Elisa !.. Siz ma'nen yorgun ve mustarip benziyorsunuz. Mevcudiyetimle sizi rahatsız etmemek için, çekilmemi muvafık görür müsünüz ?...

Yüzüme baktı... Baktı... düşündü; ne cevap vereceğinde tereddüt etti... Yüzüme tekrar baktı; nefsile mücadelede olduğu belli idi. En sonra :

— Gitmeyiniz !.. (sonra Margo'ya döndü) Margo!... bu gece eve bir parça daha geç gidebilirsen, bizimle kal... Burada bunaldım. Hep beraber otomobille bir gezinti yapmağa ihtiyacım var... dedi. Otomobil bizi bir haylı gezdirdi. Ben mütemadiyen onunla meşgul oluyor, fakat bir türlü derdinin ne olduğunu sormuyordum. Arasıra Margo ile taati ettikleri nüktelerden, ortada bir fevkalâdeliğin bulunduğunu seziyordum.

O, çok soğuk ve mağrur sanılan bu kadın, bir dakika oldu ki yüzünden bu maskeyi attı; asabî, ateşin ve otoriter bir dille :

— Üç saattenberi bana bukadar güzel sözler bulmağa muvaffak olan bir zekâ; nasıl oluyor da benim ıstırabımı hissetmiyor. Bu kabil değildir; o halde..

— O halde, onu sormama müsaade ediniz.

Otomobilden indik; güzel manzaralı bir yere çekildik. Orada anlatmağa başladı :

— Ben John Laurence'i sevdim ve öyle evlendik... Fakat evlenirken kocama iki şart koştum : Biri artist kalacaktım; ikincisi benim geçinmem için o beş para sarfetmiyecekti. İlk zamanlar Londra'da filim çevirdim. Sonra Holivut'a çağırıldım. Kocam vakit vakit beni sahne hayatından uzaklaştırmak, yalnız aile kadını yapmak istedi. Fakat san'at aşkı.. şöhret hırsı daha galip geldi. Hayatımız, beş on tonu dolduracak bir romandır... Son yıllarda onun nikâhı altında, fakat ondan ayrı yaşıyordum... Bu gün büsbütün ayrıldık !..

Yedi senelik bir aşk hayatı bu gün sönmüş.. Benim ilk aşkım bu gün defnedilmiştir...

Holivut'da, ağızlara, dedikodu sakızı olmamak için, sakin ve çekingen bir hayat yaşadım... Portföylerine yüz binlerce dolâr doldurkrak üzerime saldıran, beni ellerine geçirmek için türlü türlü kapanlar kuran muhteris, müştehî azgınların tuzaklarına düşmedim.

Olgun üzümlere yetişemeyen tilki'nin : "hamdır„ dediği gibi, bunlar da bana "duygusuz ve soğuk„ damgasını vurdular. Kocama ihanet etmiş vaziyete düşmektense, bu damgayı alnıma vurmağa çoktana razı idim.

⁂

Herkesin soğuk, hissiz dediği Tuna kıyılarında yetişmiş bu güzel Elisa'nın ne kadar sıcak, ne kadar cana yakın, ne doyulmaz bir ihtiras kaynağı olduğunu; onunla beraber yaşadığım müddetin daha ilk gecesi çok güzel anlamıştım.

O, içli ve kuvvetli bir artist olduğu kadar, içli ve kuvvetli bir muharrirdi. Sonra kanında eski aristokrasi terbiyesinin güçlü bir ceryanı dolaşıyordu,

Bu pisikolojik analizlerim sayesinde Holivut'ta hiç kimsenin koklayamadığı bu gülle, ben tamam on hafta yaşadım; sonra meslek icabı başka fütuhata atıldım. Öyle zannedebilirim ki benden başka hiçbir erkek, bu Tuna güneşinin hararetinden kendisini böyle kolayca kurtaramazdı!..

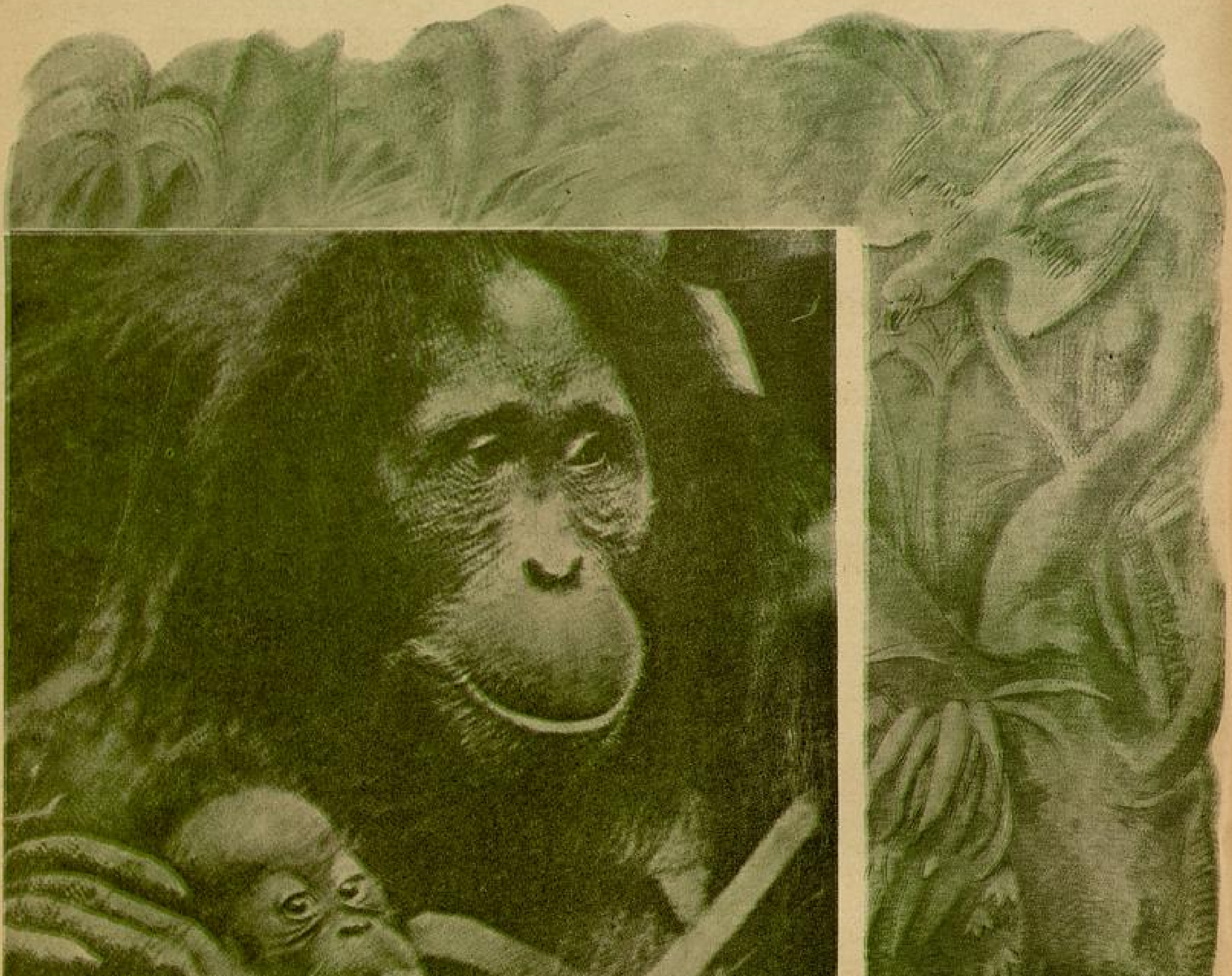

ANALIK ŞEFKATİ

YAZAN: **SUAD DERVİŞ**

İnsanlar en ibtidaî devrelerde iken, yani hayvanlar gibi kayıtsız, kanunsuz, örf ve adetsiz yaşadıkları zaman, tabiî ki dünyada izdivaç da yoktu. Yani bir tekin bir tekle evlenmesi mevzubahs dahi olamazdı.

O zaman - bugün halâ hayvanlarda olduğu gibi - cinslerin cinslerle izdivacı, yani kütlelerin izdivacı vardı.

Her dişi insan her ırkın insanının karısı; ve her erkek insan her dişi insanın kocasıydı.

Ne sadakat mecburiyetleri, ne kıskançlık kavgaları, ne vazife ve ne de bağlılık vardı.

Bunun için de sosiyete teşkkül etmesine imkan yoktu,

Bir kadını bir erkekle beraber kovuklarda, oyuklarda, mağaralarda yaşar tasavvur ve tasvir eden edebiyat ve resimler, ve bütün rivayetler asılsızdır.

İnsanlığın başlangıcında: ne erkek kadını için gidip aslanlarla döğüşerek, kaplanlarla boğuşarak yiyecek tedarik etmiştir; ne de kadın - ilk aile evi diye anlatılmak istenen bir mağaranın içinde - erkeğinin yemeğini hazırlayıp, işlerini görmüştür. Bu yalnız şiir ve efsaneden ibarettir.

Erkek kadının hayatında, gelip geçici bir maceradan başka birşey değildi.

Ve bütün aşk münasebetlerinin ne maddî, ne de manevî mes'uliyetlerini tanırdı. Gelir, görür, sever, giderdi. (Hoş yirminci asırda bile halâ da biraz öyledir ya!)

Sosiyetenin temeli, temeltaşı, ilk cüz'ü kadınıır: Yani ana!..

Sosiyetenin temeli, temeltaşı, ilk cüz'ü kadındır. Yani ana...

Analık hissi, tabiatın bütün canlılara verdiği bir hisdir.

Bütün canlılarda iki hususiyet vardır. Korunmak ve neslini devam ettirmek kaygusu.

Tabiatın yarattığı herşey yaşamak ve kendi cinsini yaşatmak ister.

Analık hissi de: işte tabiatın bu iki vasfından biri olduğu için, her histen kuvvetlidir. İnsan cinsinin devam etmesi için, tabiat, ananın kalbine yavrusunu korumak ve yavrusunu sevmek kabiliyetini, bütün kuvvetile vermiştir.

İbtidaî devrelerde ilk izdivacdan

(Arkası 31 inci sayfada)

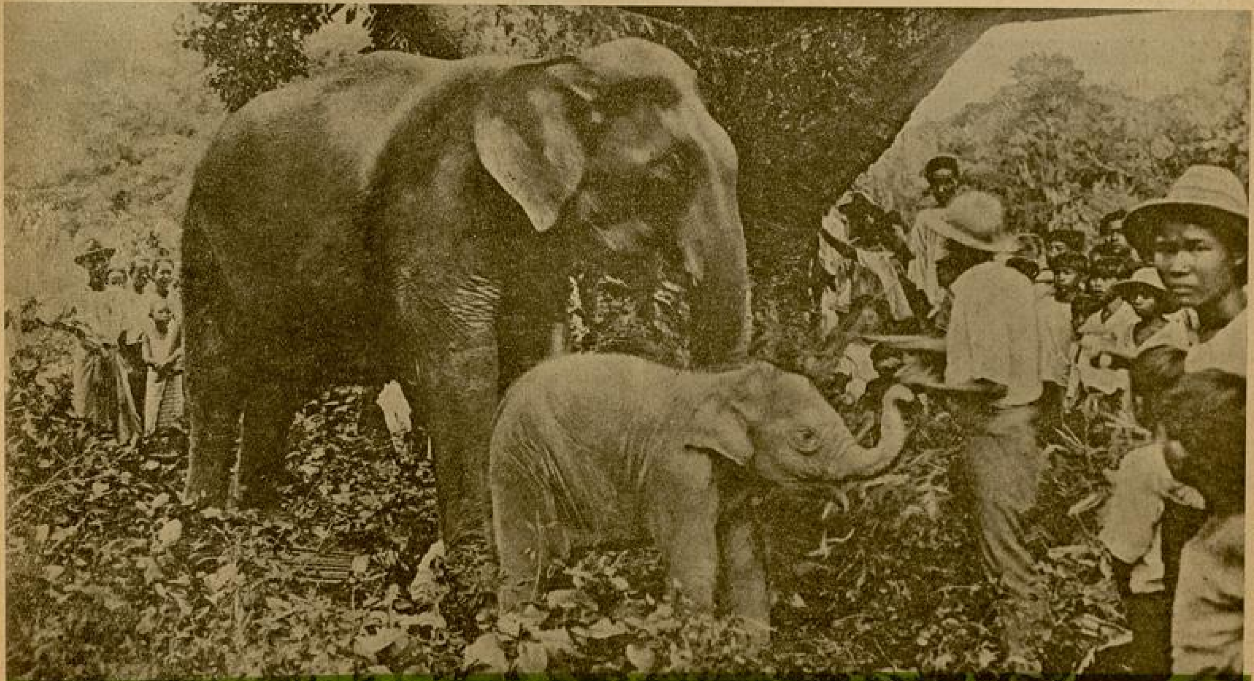

Analık hissi, tabiatın bütün canlılara verdiği en kuvveli bir histir.

330 MİLYON HİNTLİ

Yüzbin İngilizin Tutsağı; Koca Hind Ülkesi Bir İngiliz Sömürgesi Kalıp Gidiyor?..

Gazetelerden Biri Bu Gizliyi Merak Ederek Bir Aytarını (Muhbirini) Hindistana Göndermiştir. Françesko Bertini Araştırmalarının Sonunda Neler Oğrendi?..

Yazan: H. RAUF

Hindistan dünyanın en zengin ve en mamur ve Çinden sonra nüfusu en çok bir memlekettir. Hindistanın genel nüfusu üç yüz otuz milyondur. Bu nüfustan yüz milyona yakın bir kısmı müslümandır. Hindistanda, İngilizler gelmezden evvel dünyanın en büyük devletleri ve hükümdarları vardı.

Türkistandan, Timurlenk evlâdlarının kumandası altında Hindistana gelen Türkler, burada dünyanın en büyük devletlerinden birini kurmuşlardır. Bu cihangir devletlerin yerinde şimdi, birkaç bin İngiliz hüküm sürmektedir.

Hindistanda İngiliz - ordusu, işyarları ve göçmenleri hep birden olduğu halde - bütün İngilizlerin tutarı yüz bin kadardır. Üçyüz otuz milyon halkın, birkaç bin kişinin kumandası altında yaşaması kadar şaşılacak birşey olamaz.

Bu şaşılacak Amerikan gazetelerinin dahi gözlerinden kaçmamış ve en bü-

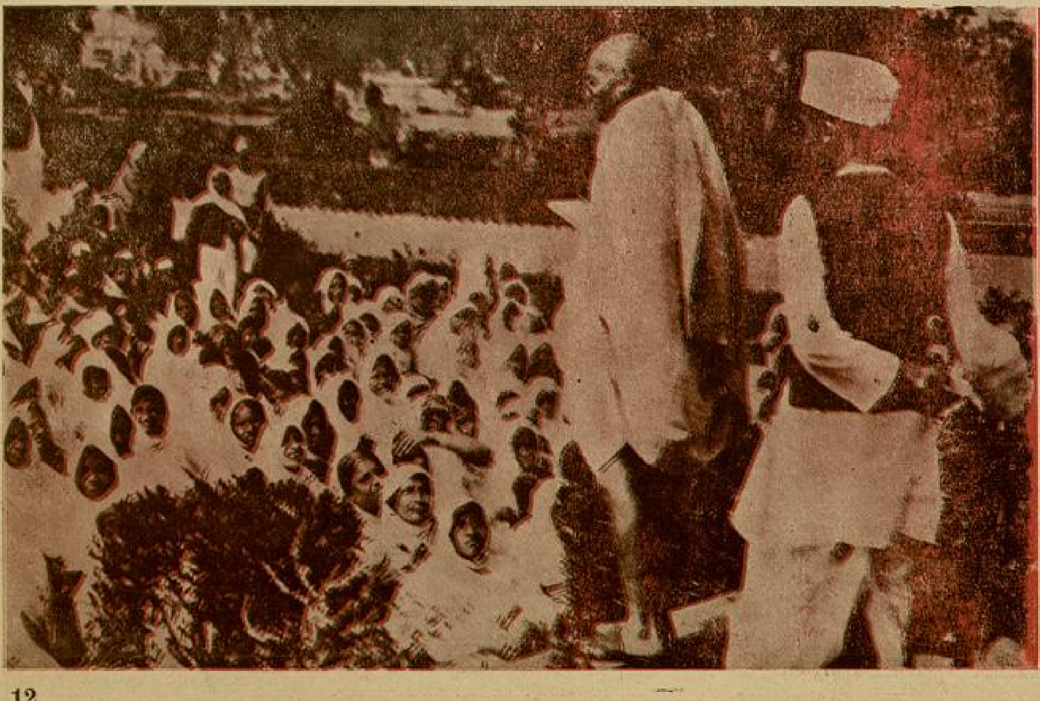

Bütün Dualarına; Açlık Grevlerine; Hapislere Katlanmasına Rağmen Hindistan Özgenliğini Elde Edemiyen :

MAHATMA GANDHI

yük Amerikan gazetelerinden biri, Hindistana bir aytar göndererek bu gizlinin sebeplerini araştırmıştır. Amerikan aytarı Françesko Brtini gördüklerini, öğrendiklerini, düşüncelerini Nevyork Taymise yazdığı bir mektupla şöyle bildiriyor:

«Hindistanın pekçok yerini gezdim. Yüz elli senelik İngiliz idaresine karşı açıktan açığa ayaklanmak için halkta pek az duygu ve ruh gördüm.

Bütün Hindistan gizli İngiliz istihbarat teşkilâtı - intellicens servis- şebekeleri ile örülmüş bulunmaktadır. Bu teşkilât o kadar kuvvetlidir ki, Hindlileri uyandırmağa bukadar çalışan Rus komünizmi, üç yüz otuz milyonluk kütleye şimdiye kadar pek az meyva vermiştir. Hindistandaki vatanseverlerin hareketi ve başarışları Hindîlere pek az tesir etmiştir.

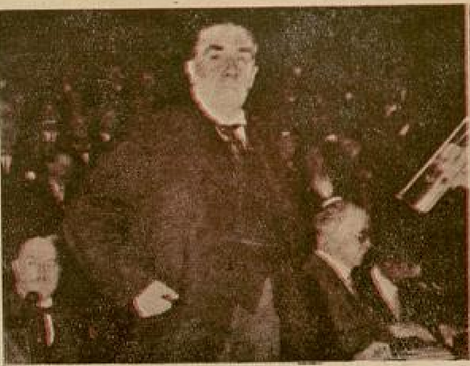
İNGİLİZ BAŞBAKANI BALDVİN

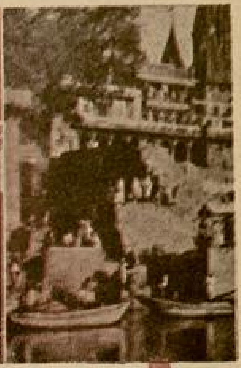
HİNDİSTANDAN BİR GÖRÜNÜŞ

Hindistanın yanı başındaki Çinde büyük bir vatanseverlik hareketi vardır. Flipin adaları ahalisi erginlik almak için Amerika devleti ile uğraşıyorlar. Hindistanda böyle hareketlerin küçük bir izi bile yoktur. Hattâ Hind Felemenginde, Holanda idaresine karşı için için, günden güne artan gizli kurtuluş duygu ve ruhu bile Hindistanda yoktur.

Her nekadar İngilizlere ve İngiliz idaresine karşı nefret ve düşmanlık yok değildir. Lâkin Hint halk kütlelerine erginlik, kurtuluş ülküsünü aşılamak isteyen Gandi ve arkadaşlarının bütün savaşları, İngilizlerin manevraları karşısında eriyip gitmiştir.

Dinlerine çok bağlı olan mecusî ve müslümanlar arasına sokulan soğukluk ve çekememezlik; bunlar arasındaki bitmez tükenmez boğuşmalar, İngilizlerin ekmeğine yağ sürmektedir.

Yakın zamanda Hindistanda ulusal bir kalkınma ve savaşmanın başlamasını beklememelidir. Meğer ki dışarının tesiri ile Hindlilerin kafalarında mucize kabilinden bir devirim ortaya gelsin. İngiltere, Hindistandaki üç yüz otuz milyon halktan ziyade, Rusyanın buraya yapacağı tesirden korkuyor.

Hindistanda İngilizler, Rus propagandasına karşı çok büyük tertibat almışlardır. Bunun önüne geçmek için her fedakârlığı yapıyorlar.

Çin hududundan Blücüstan hududuna kadar İngilizler birçok gizli polis ve süel teşkilât ile bir duvar kurmuşlardır.

Hududlarda ve limanlarda son derecede dikkatle silâh arıyorlar. Bayanlara mahsus gayet küçük bir rovelveri bile Hindistana sokamazsınız. Telsiz de yasaktır. Bir rovelver kaçıranın cezası beş altı sene hapistir. Yerlilere uzun bıçak ve kama bile satılamaz. Silâh yasağı o kadar şiddetlidir ki, Hindi Çiniden Asya ve Balkan tarikile (Kale)ye bir otomobil gezgini yapmakta olan yüzbaşı (Mak- Kinley)- tanınmış bir Amerikan subayı olup rovelver ve tüfek taşımak için İngiltereden alınmış müsaadesi olduğu halde - (Rangon) a geldiği zaman silâhları elinden alınmıştır.

Bir avuç İngiliz üç yüz otuz milyon Hindliyi elinde bulunduruyor. İşyar, polis, asker olarak Hindistanda bulunan bütün İngilizler ancak yüz bin kişidir. Hindistanda iki yüz elli bin kişilik yerli ordu ve 350 000 kişilik yerli bir polis kuvveti var ise de, bunların başkanları ve subayları hep Hndlidir.

Ancak Hindistanda İngiliz daresinin asıl dayandığı nokta: yüz bin kişilik ordu ve zabıta kuvveti ve günden güne eksilmekte olan İngiliz nüfuz ve itibarı değildir. Belki halkın, inanılmıyacak derecede olan derin bilgisizliği, eski ananelere, ve boş akidelere bağlılığı, soysal ve ulusal ülkülerin hiçliği; halk arasındaki yaman geçimsizliktir. Müslümanlar ile Mecusîler arasında boğuşmalar devam ettikçe, Hindistanda İngiliz egemenliği göğsünü gere gere yaşayacak ve Gandinin kurtuluş savaşı, uzak bir hayal olarak kalacaktır.

Hindistanda 222 ayrı ayrı dilin konuşulması, ve 2,000 çeşit dinin bulunması halkın biribirine düşmesinde en büyük rolü oynamaktadır.

Burada İngilizlerin en kuvvetli dayanaklarından biri de 600 küsur yerli hükûmetlerin haşında bulunan racaların imparatorluğa olan körü körüne bağlılıklarıdır.

Racalara göksel birer vücut gibi bakıldıkça, onlara birer tanrı gibi tapıldıkça 100 bin İngiliz, daha yüz yıllarca, 330 milyon Hindliyi tutsak ve Hindistanı bir sömürge yapacaktır.

GÜNAH GÖNÜLLÜLERİ

Gözleri gözlerimin içinde, geciken cevabımı merak eden Hicrana kandırıcı sözler bulmak lâzımdı.

— Hicran, dedim, aylardır beklediğim bu gece, beni çok neşeli bulacağını umuyordun. Haklıydın, ve bu umuşun boşa çıkmayacaktı da !..

Gözlerime dolan yaşları gizlemek için, başımı kolumun üstüne bıraktım, ve ilâve ettim :

— Fakat kim derdi ki ben bu gece buraya, en sevdiğim dostumun mezarından geleceğim ?

İstirabımın samimiyetine kapılan Hicran, ölümiyle yüreği bu kadar sızlatacak bir dosttan mahrum olduğumu hatırlıyamamıştı.

Ve ben, muhayyel bir dost ölümünü bahane ederek, gözlerimi yakan zehirleri boşaltmak imkânına kavuşmuştum.

Hicran da.. o zamana kadar söze karışmadan dizlerinin üstündeki mecmuanın yapraklarını karıştıran Ferit'de yanıma gelmişlerdi. Birisi samimi, ötekisahte bir merakla sordular :

— Kim öldü Celâl ağabey ?

— Ölen kim Celâl ?

Aklıma ilk gelen adı söyledim :

— Ümit ?

Ve sinirin verdiği şımarık bir manyaklıkla ilâve ettim :

— Bilmezsiniz ne kadar içten severdim onu... Eğer onu tanısaydınız, ve içimi ne kadar doldurduğunu bilseydiniz, neşenizi kırışımı affederdiniz. Derdimi içimde gizlemek için çok zorladım kendimi, fakat ıstırabın da gönül bardağını taşıran bir son damlası var. Bu muhakkak.

İkisi de, sözlerimi, tıpkı son nefesi yaklaşmış bir hasta vasiyeti gibi, hiç konuşmadan dinliyorlardı.

Az sonra, Hicranın getirdiği kolonya ile genzimin tıkanıklığını giderdim. Bir hareket yapmak ihtiyacile doğruldum. Açık pencerenin önüne doğru yürüdüm.

Dışarıda, en içten neşeleri karartabilecek kadar, hazin, bir gece başlıyordu.

Uzaklardan geçen bir yoğurtçunun ağlamaklı bağrışı yüreğe, ıssız bir dağ başında çalınan yanık bir kaval sesinin garipliğini sindiriyordu.

Saçlarımı ürperten hafif gece rüzgârı, esrar dumanile doluymuş gibi başımı döndürüyor.

Hicran yanımda. Pencere kenarına dayalı e imi okşuyor. Susuyor, ve ihtimal yapılabilecek en münasip hareketi.. söylenebilecek en sırasında sözü tasarlamaya çabalıyor.

Onun bu alâkası bu şefkati bir sadaka gibi geliyor bana.

Bedbin zamanlarda insan kalbi, bozuk bir mideye dönüyor.

Ve en sıcak sözlerde, samimi hareketlerde akla güç gelir kötü manalar vehmederek, tıpkı, ilâç bile kabuletmeyen hasta bir mide gibi bozuluyor.

Hicran, bir suç itirafına hazırlanan içi temiz, mahcup bir talebe çekingenliğile:

— Celâl ağabey, dedi, istemez misin, seninle biraz gezmeğe çıkalım? Yürek sıkıntılarına, tabiatin içine dal-

maktan daha büyük bir deva yoktur bence.

Bir Boğaz rüzgârı, bir dalga şırıltısı, bir mehtap ışığı sinirlerine ılık bir banyonun bile veremiyeceği sükûnu buldurabilir.

Yazan : **M. S.**

№: 12

Hicranın, bu içimi okumuşcasına yaptığı teklifi reddedemedim.

Istırap anlarında insanı ilk isyan ettiren şey: oyalanmak, avunmak için engin bir meydan arayan gözlere sed çeken duvarlar oluyor.

Ve insan sessiz, ap açık bir kırın.. bir dağ başının, bir ovanın hasretini çok daha içten duyuyor.

Benim içimi dolduran sade ap açık bir kır, bir ova, bir deniz hasreti değil.

Yapamadığım bir hareketin, söyleyemediğim bir sözün, adını anlayamadığım bir duyğunun verdiği bir taşma ihtiyacı var içimde.

Göğsüm, suyu iyice kaynamış bir otomobi radyatörü gibi, sessiz sessiz fıkırdıyor.

Utanmasam, olanca hızımla fırlayacağım; apartman kapısını tekmeyile kırarak, merdivenleri beşer beşer atlayarak sokağa çıkacağım. Ve bir deli gibi bağıra bağıra, ayağımın tutturacağı istikametlere doğru koşacağım. Hem tıkanıncaya kadar, bayılıncaya kadar, yıkılıncaya kadar.

Hicran teklifini tekrarladı :

— Burada durmak her dakika geçtikçe sıkıntını arttırıyor Celâl ağabey! Haydi ne olur, çıkalım biraz ?

Ferid de yanıma gelmişti:

— Bayan Hicran doğru söylüyor Celâl ! Böyle anlarda genişliklere karışmak, ve geniş hareketler yapmak lâzımdır. Hava o kadar güzel ki, verilmiş bir söz olmasa, ben de sizinle beraber gelirdim !

Feridin son cümlesi, dimağıma bir iğne gibi saplandı. O, bu sözile âcaba kendisinden şüphelendiğimi.. kendisinden sıkıldığımı anladığını mı ima ediyordu? Yoksa hakikaten verilmiş bir sözü var mıydı ?

Şüphe, fena duyguların en tehlikelisi. İnsan, muhakkak ki, bilinen en korkunç bir düşmanı, şüphe veren en yakın dosta tercih ediyor. Yine muhakkak ki: mahiyetinden şüphe olunan en ufak bir sivilce, mahiyeti belli olan en müthiş yaradan çok fazla endişe, çok fazla ıstırap uyandırıyor.

Ve düşünüyordum ki ben sade şüphe duymuyordum. Niçin, ne hakla, neden şüphelendiğimi bile bilmiyordum. Bu bana, kendi kendimden şüphelenmenin acısını... yani acıların en keskinini veriyordu.

Bütün bu düşünceler kafamın içinden, tıpkı hızlandırılmış bir filim gibi, geçiyordu. Ve o anın en münasip hareketini, Hicranın teklifine uymakta buldum.

Ferid tramvay caddesine kadar beraber geldi. Ondan ayrıldıktan sonra nereye gideceğimizi, atladığımız otomobil şoförünün sualile karşılaştığımız zaman, düşündük.

Ben, aklıma ilk gelen semt adını söyledim :

— Tarabyeye çek !.

Otomobilde, tıpkı iki dargın mektep talebesi gibi, hiç konuşmadan oturuyoruz.

Bu sessizlik bana, Hicrana ilk tesadüf ettiğim karlı geceyi hatırlatıyor.

(Arkası var)

EGE KIZININ ÖĞÜTLERİ

Yazan : İzmir RİFAT ATABEK

Bu yıl İzmirin üzüm rekoltası eşsiz bir çokluk gösterdiği için üzümcülerde: «satış fiyatları ona göre ucuz olur» diye, saklanamıyan bir korku var. Dünyanın üzüm ihtiyacını yalnız başına İzmir vermiyor ki, bu korkuya yer olabilsin. Biz bu durumda ibret alınacak bir misal görüyoruz: «Demek üzümümüz çok olursa, satmakta zorluk mu çekeceğiz?.» Kaldı ki bu memleket ekonomisinin düzelmesi, ve iyiden çok iyiye doğru gitmesi için, şimdi yetiştirdiğimizin kalitece elbet daha iyisini, miktarca ise daha çoğunu yetiştirmeğe mecburuz. Bu iki zıddı nasıl birleştirmeli?

Bizce ortada iki zıd yoktur. Memleketimizin kalitece daha iyi mahsulleri, daha bol yetiştirmesi bir ihtiyaçtır. Bunlardan dış piyasaya çıkacakların, oralarda yerleştirilmesi ise her halde olamaz bir iş değildir. Elverir ki bilgili ve azimli çalışmalar gösterebilelim.

EGE güzeli, İzmirin meşhur üzümleri arasında

Türkiye ekonomisi düzeldikçe, dışarıdan mal satın almak ihtiyacımız artar. Bu bir denk gelme meselesidir. O halde dışarıya mal satmaklığımıza hudud yoktur. Elverir ki iyi cinsini ve yeter miktarını yetiştirelim.

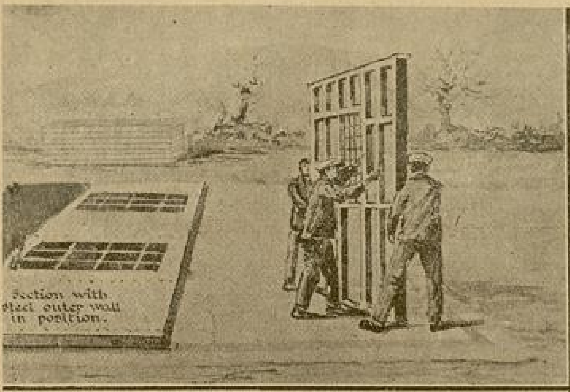

ERECTING THE WOODEN FRAMEWORK OF A WEIR HOUSE.

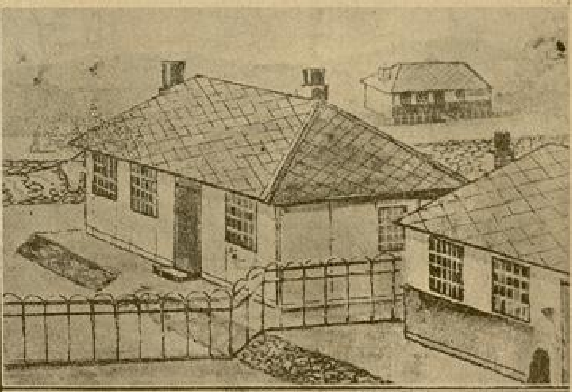

WEIR HOUSES AS THEY APPEAR WHEN COMPLETED.

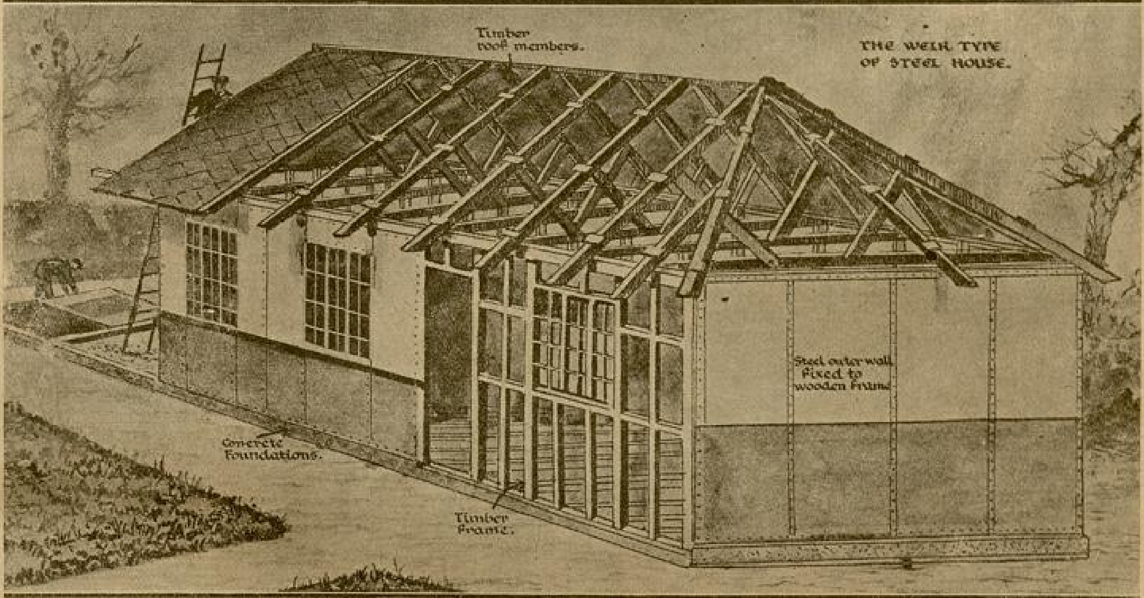

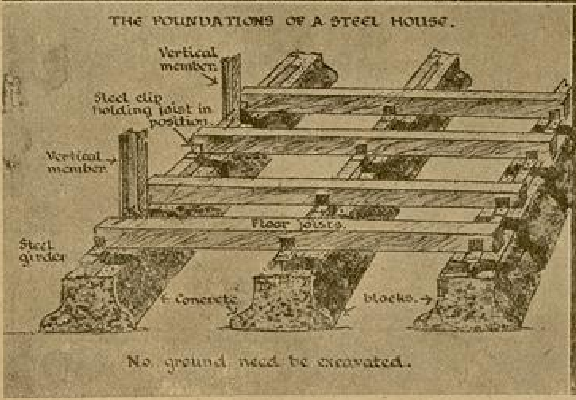

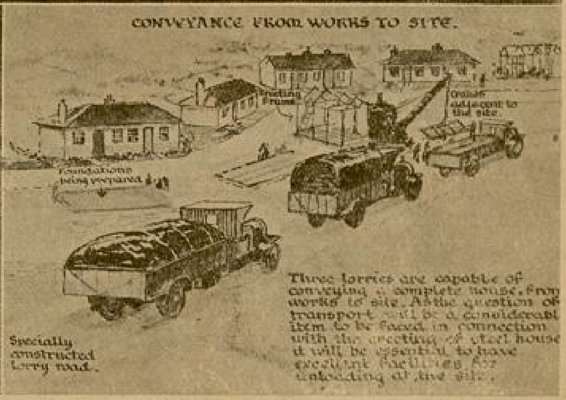

65 DAKİKADA ORTAYA BİR KÖY ÇIKIYOR!...

Amerikada yapı tekniği son derece ilerlemiştir. Önceleri 6 ayda yapılan binalar, şimdi birkaç haftada yapılmaktadır.

Son günlerde Filâdelfiyada bir rekor kırılmıştır. 65 dakikada bir ev yapılmıştır. Önceden temizlenmiş bir arsada, bir çivi bile çakılmadan bütün parçaları hazırlanmış olan bir bina, kuruluvermiştir. Bu yeni sistem yoluyla 65 dakikada bütün bir köyü kurmak ta kabil olacağına hiç şüpheniz olmasın. Trakyada: göçmenler için yeni köyler ve evler kurulurken, bu örneklerden istifade edilemez mi?...

İnsanlar İçin En Büyük Belâlardan Biri de: Kuduzdur.

◆

Bundan Tamam 50 Yıl önce Büyük Bilgin Pasteur, Bu Hastalığı İyi Eden Aşıyı Bulmuştu.

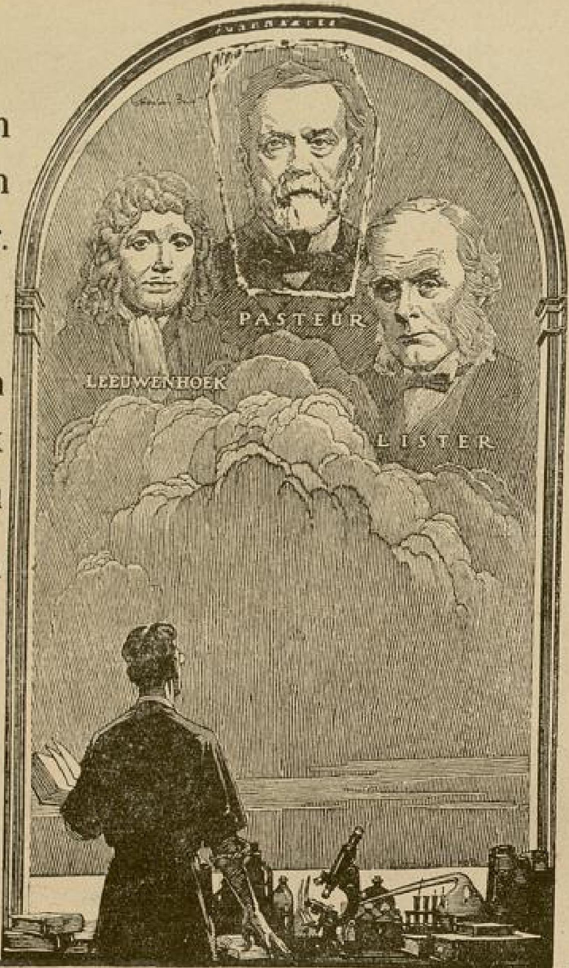

Pastör, İle Kuduz Aşısını 6 Temmuz 1885 de, O Zaman Bir Mektep Çocuğu, Şimdi de Pastör Enstitüsü Kapıcısı bulunan Meistere Tatbik etmiş ve onu kurtarmıştı.

1885
1935

ELLİNCİ YILDÖNÜMÜ

PASTÖR
VE KUDUS AŞISI

9 - 7 - 935 Günü Pasteur Enstitüsü Fransız Esenlik Bakanı M. Ernest Lajoutun başkanlığı altında, ilk kuduz aşısının tatbikının 50 inci yıldönümünü kutluladı. Bu aşı Pasteur tarafından, şimdi enstitüde kapıcı ve meşhur âlimin mezarında bekçi olan Jeseph Meistere 6 Temmuz 1885 te yapılmıştı.

Meister mektebe giderken bir kuduz köpek onu bacağından ısırmıştı. Annesi Parise koşarak Pasteure aşı tecrübesini oğlunun üzerinde yapmasını yalvarmıştı. Tereddüt eden Pasteur, meşhur bilgin Volpiandan fikir sormuş, ve ondan muvafakat cevabı almıştır. Bundan sonra Pasteur, 14 gün üstüste köpeğin iliğini Meistere aşılamış, ve çocuğu kurtarmıştır.

Pasteur, Enstitüsünün büyük amfiteatrında bu son yapılan törende Joseph Meister ilk sırada yer almış bulunuyordu. Pasteurün torunu profesör Valery - Radot büyük bilginin özel hayatından bahsetmiş, profesör Martin, kuduz köpekler tarafından ısırılmış 50 bin kişi kurtarmış olan enstitünün faaliyetini anlatmıştır.

Esenlik Bakanı, Meistere bir madalya vermiştir.

***

Kuduz Aşısı Nasıl Bulunmuştu?...

Pastöre gelinceye kadar (kuduz) tedavisile uğraşanlar olmuştu. Fakat tedavisine imkân bulamamışlardı.

Pastör; sirke, şarab, bira gibi fermantasyon âmillerile uğraştı. Şarbon ve ipekböceği hastalıklarının mikroblarile meşgul oldu; şarbona karşı ilk aşı tatbikatını yapmış, ondan sonra (tavuk kolerası) ile uğraşarak aşısını bulmuştu. Bundan sonra da insan hastalıklarile uğraşmağa başlamıştır.

Pastör; bu hastalıkların en dehşetlisi, en ıstırablısı olan (kuduz) u ele almıştır. Pastör doktor değildi. O, büyük bir kimyagerdi; böyle olmakla beraber (kuduz) la uğraşmasının sebebini şöyle söylerler:

Pastör; daha çocukken memleketine kuduz bir kurd dadanmış, bütün memleketi bir korku kaplamış, Pastör de bu çocukluk hatırasının dehşetini hiç unutmazmış, onun için kuduza bir çare bulmak kendisi için bir ideal olmuştur.

Pastör; kuduz üzerine çalışmalarına (1880) yılında başlamıştır. Pastör, 11 birincikânun 1880 de Pariste (Sainte Eugénie) hastanesinde kuduzdan ölen beş yaşında bir çocuğun, öldükten dört saat sonra ağzında toplanan salyesinden alarak, tavşanlara şırınga etmek suretile denemeler yapmış; ve sonra köpekler

üzerinde bu denemelerini tekrarlamıştır. (1882) de; çalışma arkadaşları (Dr. Roux, Chamberland) ile beraber yaptığı (200) tecrübe üzerine, doğrudan doğruya hayvanların beynine şırınga etmekle kuduzun bu yoldan sirayetini ve (kuduz) mikrobunun (beyin) ve (murdar ilik) te oturduğunu bulmuştur.

Pastörden evvel kuduzla uğraşanlar, tecrübelerinde (beyne) şiringa yapmamışlar, denemelerini deri altından yaptıkları icin muvaffakiyetli neticeler elde edememişlerdi. Pastörün bu (yolu) buluşu işini çok kolaylaştırmıştır. Bundan sonra hayvanlar üzerinde yaptığı tecrübeleri hep (beyin)den aşılamak suretile tekrarlamış ve esaslı neticeler elde etmiştir.

Bu buluştan sonra kuduza karşı (muafiyet=immunité) meselesini ele almıştır. Bunun için pek çok tecrübeler yaptı.

Pastör, yaptığı bu araştırmalarında, hayvanları bu suretle aşılayarak kuduza yakalanmadıklarını ispat etmiş; ve bu tecrübelerini kontrol için hükûmet resmî bir komisyon teşkil eylemiştir. Komisyon önünde yapılan tecrübeler muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Bundan sonra bu aşının kuduz köpek tarafından ısırılan insanlara tatbiki ciheti kalmıştır. Bunun için çok münakaşalar olmuştur. Bir taraftan Pastörün hekim olmayışı, diğer taraftan Pastörün muvaffakiyetlerini çekemiyen üç beş kıskanç ve haris adamın yükselttiği gürültüler; aşının insanlara tatbiki için birer mania teşkil ediyordu.

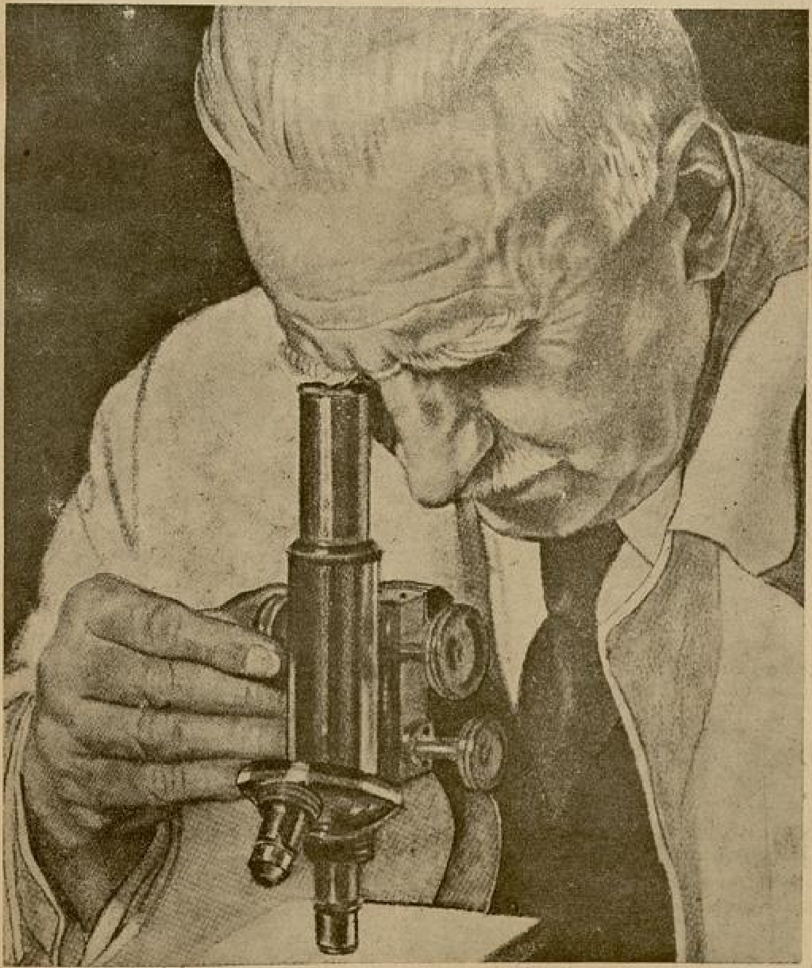

Nihayet buna da fırsat çıktı. 14 yerinden tehlikeli bir surette kuduz bir köpek tarafından ısırılan Alsasli (Joseph Meister) ismindeki bir çocuğu kurtarmak lâzım geliyordu. Isıran köpek kuduz olduğundan, aşı tatbik edilmezse çocuğun ölümü muhakkaktı. Onun için, salâhiyet sahibi kimseler ölecek bir çocuk üzerinde böyle bir tecrübe yapılmasında zarar görmediler; ve aşının tatbikına müsaade ettiler.

6 Temmuz 1885 yılında; akşamın saat 8 inde ve çocuk ısırıldıktan 60 saat sonra, (D. Vulpian) ve (Dr. Grancher) ile beraber Pastör tarafından bu çocuğa aşı tatbikına başlandı. (10) günde (13) aşı yapıldı. Kudurması beklenen (Jaseph Meister) ir., hayatı bu suretle kurtulmakla herkesin hayranlığı arttı ve bu çocuğun ismi tarihe geçti.

Pastörün ikinci aşı tatbik ettiği adam (Joseph Meister) den daha ağır bir şekilde ısırılan genç (Jupille) idi.

Birinci aşının neticesini görenler bu vak'ayı daha büyük bir alâka ile takip ettiler. Tatbik edilen ayni usuldeki aşile bu çoban da kurtuldu ve sağlığında namına heykel dikilmek suretile bu çocuk ta büyük bir şöhret kazandı. Filhakika (Jupille) in heykeli (Pastör müessesesi) nin bahçesinde durur ve kendisi hâlen (Paris Pastör Enstitüsünün kapıcılığını yapar, çoluk çocuk sahibi, güler yüzlü bir adamdır.

Pastörün kurtardığı bu iki çocuktan sonra şöhreti bütün dünyaya yayıldı. Amerika, Rusya gibi en uzak yerlerden kuduz tedavisi için Parise akınlar başladı.

Pastör bir çok mikropları bulmakla, bunlarla uğraşmak., hastaları iyi etmek çarelerini elde etmekle insanlığa büyük hizmet edenler arasında çok ünlü bir yer tutmuştur.

Onun büyük adı her çağ saygı ve minnetle anılacaktır.

ŞİMALİN SEMİRAMİSİ

ÇARİÇE KATERİNA

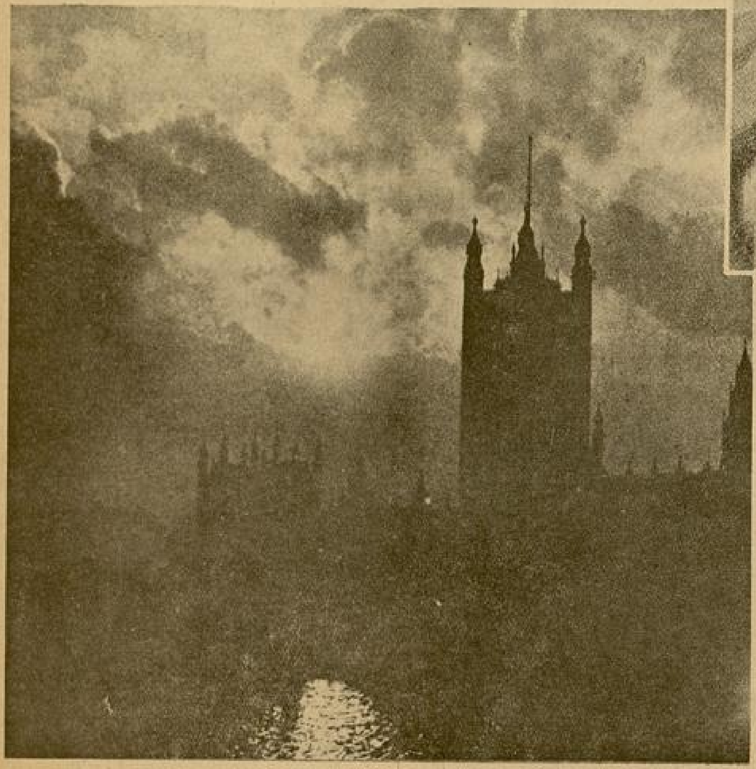

Çariçenin en ihtırsaslı, en coşkun aşkları bu sarayın karanlıklarında....

Yedi sene bâkire kalan Katerina, izdivacında hatıra defterine: "Kalbimde kocama karşı hiç bir ümid ve muhabbetim yok; mamafi kocama sadık kalacağım; fakat ergeç hükûmdar olacağım ,,diye yazmıştı.

Yazan : NİYAZİ ACUN

Rusya çarlığı veliahdi olmak üzere Almanyadan Rusyaya getirilen on üç yaşlarında sarı benizli cılız çocuk, İmparatoriçe Elizabet Petrovnanın yeğeni, ve Anna Petrovna ile Holştayn Dükası Şarl Fredrik'in oğlu Piyer, 1728 de Almanyada Kiyel şehrinde dünyaya gelmiştir.

Rusyaya geldikten sonra dinini değiştirdi, Ortodoks oldu... Ortodoks olduktan sonra derhâl veliahd olarak ilân edildi. Rusya hükûmdarı Elizabet Petrona, genç veliahdi evlendirmek için küçük bir Prenses getirtti.

Almanyada Anhalt - Zerist hükümdarının kızı olan prenses, çok güzel ve sempatik bir kızdı. Yaşı ondörttü. Veliahtten bir yaş küçüktü.. İsmi de Sofi idi. Sofi, Pomeranyanın merkezi idaresi olan Ştetin şehrinde doğmuştu.

Sofinin Pomeranyada doğması, babasının onbin kişilik bir tabaaya malik olan hükûmetini bir vekil eline bırakarak, Prusya krallığının hizmetine girmesinden sonradır.

Bu zamanlar Almanya birçok hükûmetlere taksim edilmişti. bazıları pek ufak ve hükûmdarlarının serveti hiç gibiydi. Yokluk içinde hükûmdarlık debdebesinin ve unvanının parlaklığı görünmiyordu. Ailesi pek fazla olanlar feci vaziyetler ve sıkıntılar içerisinde dertlerine birçok çareler ararlardı.

Sofinin babası da, ailesi efradı pek kalabalık ve geliri çok az olan bir aile reisiydi. Çocuklarını sıkıntı ve azap içinde yaşatmaktan müteessir olan hükûmdar, bu sebeble Prusya hizmetine girmek mecburiyetinde kalmıştı.

Rusya veliahdinin evleneceğini haber alan Prusya kralı büyük Frederik'in İmparatoriçe Elizabet'e tavsiyesile, kızlarından birisinin, Rusyaya davet edileceğini görmediği zaman, bu müşfik baba hayatında ilk defa bukadar çok sevinmişti. Sevinç ve şükranla bu izdivacı hiç düşünmeden derhâl kabul etti. Daha çocukluk yaşını yaşayan güzelSofi, o zaman hayli vahşi bir diyar sayılan Rusyaya müteveccihen, derhal yola çıktı.

Uzun bir yolculuğu bitirdikten belki birkaç hafta sonra, doğduğu günden beri taşıdığı Sofi - Ogüst ismini - din ve mezhebiyle beraber - ebediyen olmak üzere ne çabuk terk edecekti !..

Babası leylekler gibi, yokluktan kızını kurban etmişti. Sofi bu halden çok müteessirdi. Yolda arabanın içinde mütemadiyen ağlıyordu. Yarın nişanlanacağı ve sonra evleneceği Prens Piyeri beş sene evvelinden tanıyordu. Küçük ve zeki Sofi dimağında kalan hatıraları anıyor.. Ümitlerinin üzerine gazler döküp bir kibritle onları yakıyordu. Prens Piyerle evlenmesini hiç istemiyordu.

Esasen aralarında bir karabet de mevcuttu. Annesi Piyerin babasiyle bir aileden, di. Sofionu Holştayn prensinin Lubekteki ikametgâhında bir ziyafetde görmüştü. Onları burada biribirlerine tanıtmışlardı.

O zaman Rusya tahtında Anna İvanvna bulunuyordu. Hem o zaman İmparator olmak için kanun çok sıkı idi. Birgün Piyerin Rusyaya çağırılıp veliahd ilân edileceği kimsenin hatırı hayaline bile gelmiyordu.

Onbir yaşındaki bu Holştayn prensi şiş yüzlü, kıpışık gözlü çirkin bir çocuktu. Ailes onun yaramazlığından bıkmış, usanmış ve onu artık pek serbest bırakmışlardı. Daha bu yaşta binbir çeşit içkiyi: kadeh kadeh değil, maşraba maşraba içmekten bile kendini alamıyordu.

Bu ziyafette önünegetirilen içkilerin hepsini içmişti. Fena halde sarhoş olmuştu. Sofinin muntazam bacaklarını görünce kıskançlığından çimdiklemiş, ve kızcağızın canını yakmak için çimdiklerini o kadar kuvvetle basmıştı ki, zavallı Sofi bağırmağa mecbur olmuştu.

Hayalinde bu acı ve iğrenç manzara canlanınca korktu. Arabanın penceresinden bozuk yollara baktı. Araba, yollarda sarsıla sarsıla, küçük Anhalt prensesini Almanyadan Sen Petersburg'a yakınlaştırırken, o çirkin ve terbiyesiz oğlan, ne kendisinin ve ne de merasim sever ikbal düşkünü bir kadın olan annesinin hatırlarına gelmiyordu.

Sofi artık Piyerle evlenecekti. Müstakbel Çariçe Piyerden ziyade, debdebe ve ihtişam içinde geçecek olan yeni hayatına bir an evvel kavuşmak sabırsızlığıyle, can sıkan bu uzun yolculuktan bir an evvel kurtulmak istiyordu.

İri iri atların çektiği araba en nihayet İmparatorluk hududuna geldi.

Rus topraklarına girince Sofi iri bir ata bindi.

İşte: «hoş geldin» diye selâma duran kumandan ve askerler... Bunların önünden atla geçti. İlk tazimat ve sonra Sen Petersburg. Büyük, zinet ve ihtişama garkolmuş, gözleri kamaştıran bir saray. Bu sarayda emre âmade yüzlerce nedime ve yaverler.. ve bunların hepsinin önünde yerlere kapandıkları, oldukça güzel vücutlu henuz otuz yaşlarında İmparatoriçe Elizabet Petrovna.

Veliahd'e gelince, aradan beş sene geçtiği halde güzelleşmiş değildi. Hâlâ şiş yüzlü ve kıpışık gözlüdür... Bu kusurlarını unutturacak derecede bari akıllı ve terbiyeli olsa ! Ne gezer.. Cihaletiyle sarhoşluğu birbirine rakiptir.

Sofi saraya vasıl olunca yaman bir debdebe ve saltanatla istikbal edilir.

Sofinin muvasalatından kısa bir müddet sonra Piyer çiçek hastalığına tutulur. Hastalık geçer; geçer amma yüzünde ve cildinde iğrenç bir çirkinlik bırakarak geçer. Bu kadar çirkinliğine göre nişanlısına bilmem ki neye mağrurdur ! Nişanlısı güzel Sofi'ye karşı âşıkane bir tavrı, tatlı bir sözü değil, nazikâne bir muamelesi dahi yoktur.

Sofi "Hoş geldin„ diye selâma duran kumandan ve askerlerin önünden geçiyor.

İmparatoriçe Elizabet Petrovna onu, herzaman muaheze ve tekdir edişinde, adeta dünyalar kendisinin olur.

Aradan epi bir zaman geçince Sofi tebdili din edip Ortodoks olur.. Katerina ismini alır ve sarayın içinde baş döndürücü izdivaç hazırlıklarına kemali hararetle devam edildiği halde Piyer, müstakbel zevcesini bir kere kollarına almamış, genç kızın çözüldüğü zaman topuklarına değen kumral saçlarını, bir kere olsun koklamamıştır.

Sofi'nin kalbi heyecanla çarparken söylediği ince ruhnuvaz sözleri, Piyer'in kulaklarında eriyor.. Onun sözlerini hiç dinlemiyor bile; mütemadiyen içkinin bulunduğu masaları gözetliyordu. Katerina yalnız kaldığı zaman Piyer'i düşünür ve neden kendisine pek lâkayd kaldığını anlamak ve onu kendisine bağlamak için çareler arardı.

Lübek'deki ziyafette Piyer, kendisini sevmeseydi ne diye çimdiklemişti?

Bunu uzunboylu düşünmeye hiç lüzum yoktu. Piyer onun güzelliğini kıskanmıştı.

1744 Senesi Ağustosunun 24 ünde ve sabahın onunda, pek mükellef ve mutantan merasim ile düğünleri yapılır. Tam on iki bin kat elbisesi bulunan İmparatoriçe Elizabet, tantana ve ihtişamın bir güneşidir:

İzdivaç günü, Katerina hatıra defterine: „Kalbinde hiçbir saadet ümidi olmadığını, sade ikbal emeli ile hareket ettiğini, ergeç bizzat hükûmdar olacağından emin bulunduğunu" yazar.

(Arkası var)

Büyük Rusyayı kuranı Büyük Petro

SOVYET RUSYADA

Yazan: ORHAN HİKMET

KÖTÜLERİ NASIL İYİ EDİYORLAR?..

Amerikadaki hapisanelerin, bildiğimiz birer otelden farkları olmadığı, hatta belki orta derecede konuk evlerinden daha

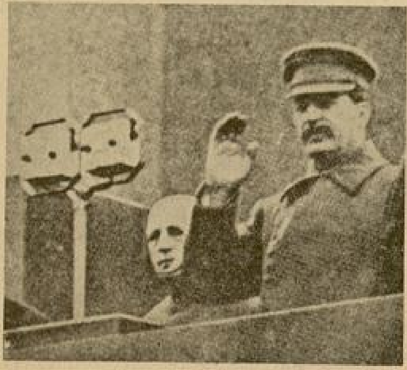

Joseph Stalin

rahat olduğu hakkında şimdiye kadar bir çok yazılar yazıldı. İhtimal bu haberler bazı canilerin, mücrimlerin ağızlarının suyunu akıtır. Fakat şunu itiraf etmelidir ki Amerikada mevcut olduğu söylenen bu çeşit hapisaneler, sırf hafif kabahatli mücrimler içindir. Yoksa ağır cezalılar, aşağı yukarı her memlekette ayni mahrumiyetlere katlanıyorlar. Onlara başka türlü muamele etmek te, hiç şüphesiz insanlar arasında yeni yeni caniler ve katiller yetiştirmek demektir.

Maksim Gorgi

Fakat şurasını kaydetmek lâzımdır ki, ağır cezalılar için de olsa, hapisaneler sade bir cezalandırma yeri değil, ayni zamanda terbiye etme, uslandırma yeri olmalıdır. Bizde de diğer birçok memlelketlerde de, bu hakikat son zamanlarda pek iyi anlaşımıştır. Meselâ Sovyet Rusya bu hususu pek güzel temin etmiştir.

Geçenlerde Sovyet Rusyaya bir seyahat yaparak bilhassa muhtelif hapisaneleri gezmiş olan bir gazete aytarı, Sokolniki hapisanesi ziyaretini şöyle anlatıyor:

«Kapıdan girdiğimiz zaman lüks bir yerde olmadığımızı anladım. Fakat muhakkak ki temiz bir yerde idik. Orta yaşlı ve enerjik yüzlü Direktör:

— Biz, dedi, burada mahbuslarımızın ruhî ve manevî seviyeleri kadar, maddî seviyelerini de yükseltmek istiyoruz. Onları faydalı işlerde çalıştırıyor, kendilerine san'at öğretiyoruz.

Kocaman kilidini açtığı kapının arasından bir mürettiphane göründü. Mahpuslar, burada hapisanenin gazetesini kendileri dizip hazırlıyorlardı.

Yukarı çıktık yatakhaneleri, atölyeleri, yemek ve teneffüs salonlarını gezdik. Kapılar kilitli olmakla beraber, mahpuslar bu salonların içinde tamamile serbesttiler.

— Peki, dedim, azılı mahpusları da burada bu şekilde muhafaza edebiliyor musunuz?

— Ruhî hastalığa tutulmuş olmıyanlardan maadası arasında, azılı mahpus pek az çıkıyor.. Ruhî hastalığı onları: tabiî deliler hastanesine; hiçbir marazî sebep olmadan azgınlık gösterenleri de: müebbet cezalılara mahsus olan yere gönderiyoruz.

— Mahpuslarınızın çalışma zamanı günde kaç saattir?

— Dışarıdaki fabrikalarda tatbik olunan çalışma zamanı kadar. Yani günde sekiz saat çalışıyorlar, öğleyin bir saat dinleniyorlar. Geceleri de ders okuyorlar. Bütün Sovyetler memleketinde olduğu gibi beş gün çalışıp, altıncı günü tatil yapıyorlar. Tahsil ve san'atle fazla ilgili olan, iyi hareket eden mahpuslara da, tam özgürlüklerini kullanabilecekleri dinlenme günleri veriyoruz. Bunlar bir haftadan başlıyarak on beş güne kadar uzamaktadır. Böyle mahpusları iki üç ay için bildiğimiz atölyelere ve fabrikalara da amele olarak gönderiyoruz. Orada çalıştıkları müddetler de cezalarından indiriliyor.

Muayyen şartlar altında mahpusların aileleri de kendilerini gelip görebiliyorlar. İlk devrede 12 günde bir, ikinci devrede 6 günde bir, üçüncü devrede 3 günde bir ziyarete müsaade ediyoruz. Tabiî bu vaziyet mahpusun iyi hareketlerini muhafaza etmesine bağlıdır.

— Sovyet Rusyada cinayet ve kabahatler artıyor mu, yoksa eksiliyor mu?

— Azaldığı muhakkak, çünkü son on sene zarfında hükûmet birçok hapisaneleri kapamak mecburiyetinde kaldı. Hayat tabiî yoluna girdikçe

Tarlalarda çalıştırılan suçlular

Hayat yolu Mustafa filminden bir sahne

herkes uslanıyor. İşile gücile meşgul oluyor. Ha, şunu da ilâve edeyim ki mahpusların bu çalışmalarına mukabil ayda 25 rubleden 70 rubleye kadar bir ücret hesaplarına geçiriliyor. Tahsil ve san'ate ehemmiyet verip uslu oturanlara günde bir kilo, ötekilere 700 gram ekmek veriyoruz. Öğle yemeği iki kaptır. Çorba ve sebze.. Akşam yemeği uslular için iki, ötekiler için bir kaptan ibarettir. Gündüz, bir iki nöbet kendilerine çay da veriyoruz.

— Uslu oturmıyan mahpusları nasıl cezalandırıyorsunuz?

— Arkadaşlarından bir mahkeme heyeti teşkil ediyoruz. Onlar, kabahatlerine göre aile ziyaretlerinden mahrum etmekten başlıyarak, yalnız başlarına bir odada kapalı kalmalarına kadar, muhtelif cezalara hükmediyorlar.

Koridorda yürürken sağda bir tenis salonu, öbür tarafta bir banyo yeri gördüm.

Direktör tekrar izahat vermeğe başladı:

— Herhalde «Hayat yolu - Mustafa» ismindeki Sovyet filmini gördünüz. Orada sokaklardan toplanmış, serseri çocukların kuvvetli bir gencin idaresinde nasıl faydalı işlerde çalıştırılmalarına muvaffakiyet hasıl olduğuna şahit oldunuz. İşte bütün hapisanelerimizde bu usul takip ediliyor.

Evet, Harkoftaki «Kimsesiz çocuklar Kurumu» nda o filmin aktörlerinden pekçoğu hâlâ okuyor ve çalışıyorlar. Bunlar o Kurumda tamamile serbest ve rahat bir hayat geçiriyorlar. Dün Moskovayı ve Rus steplerini dehşete salan bu küçüklerin, orada birer insan gibi hareket ettiklerine şahit olmak, insana doğrusu büyük bir memnuniyet veriyor. Çalışmalarına mukabil aldıkları para da o Kurumun masraflarını temin ediyor. Bununla, bu çeşit kurumlar sade Harkofta değil, bugün Rusyanın her tarafında vardır. Kurumların başında birer direktörden başka birer de ders bakanları var.. Ayrıca çocukların kendi içlerinden seçtikleri bir de idare meclisi var.. 9 ile 14 yaş arasındaki çocuklar bir taraftan ilk tahsillerini yaparken, öbür taraftan da san'at öğreniyorlar.

Direktör, Harkof ıslahhanesi hakkında merakımı uyandırmıştı. Gezime nihayet vermeden oraya da uğradım.

Kurumun idare kısmında genç bir kadın resim yapıyordu. Bu düşkün kadın, orada iyi hareket ettiği için kurumun ressamı olmuş. Biraz sonra çocuklardan toplanma mızıka takımının çaldığı güzel havaları dinledim. Orkestra şefi henüz on altı yaşında bir yavrucaktı. Gelecek sene kurumdan çıkacak, hava okuluna girecekmiş..

— Peki, dedim, mademki musikiye istidadı fazla.. niçin onu, o güzel san'ati ileriletmeğe sevketmiyorsunuz?

Direktör cevap verdi:

— Sovyet Rusyanın güzel san'atlerden fazla mühendis gibi bilginlere ve amelî işlerle uğraşan insanlara ihtiyacı var..

İşte bugünkü devrimciRusyanın ülküsünü, en büyük diplomatları kadar kavramış bir hapisane direktörü!. Öyle olmasaydı, böyle idaresi büyük bir feragat ve kudrete ihtiyaç gösteren kurumun başına getirilir miydi?...

Günde 70 ruble kazanan bir mahpus

BALİNA DİŞİ

Yazan : CEK LONDON

(Geçen sayının arkası)

John Starhurst Rovatu, nun sandallarından birile Revadan ayrıldı. Bu sandal onu iki gün götürecek, ondan sonra Starhurstu bırakıp dönecekti. Uzaktan, büyük memleketin belkemiği olan, üzerleri dumanlı dağlar görünüyordu. John Starhurst bu dağlara, bütün gün içini çeke çeke, baktı.

Bazan hafif hafif dua ediyordu. Bu duaya bazan Naron da iştirak ediyordu. Naron doktor James tarafından yüz cıgara, iki yün battaniye, koca bir şişe tentürdiyot ile kızgın fırından kurtulalıdanberi - yani yedi senedenberi - Lotudur. Yirmi dört saatlik istiğrak ve istihareden sonra Naronnun kulakları John Starhurste refakat etmek emrini duymuş:

— Üstat!.. seninle gideceğim; demişti.

John Starhurst onun bu isteğini mutedil bir neş'e ile karşılamıştı. Gerçekten İsa onunla beraberdi. Öyleya Naron gibi karanlık ruhlu bir mahlûku bu işe teşvik etmişti.

Naron sandalda anlatıyordu:

— Evet ben ruhsuzum, İsa kullarının en zaifiyim.

Misyoner onu :

— Senin imanın, hem de kuvvetli bir imanın var ya, kâfi, diye azarlamıştı.

O gün Revadan başka bir sandal da ayrılmıştı. Fakat bu sandal bir saat geç kalkmıştı. Kimseye görünmemeğe çalışıyordu. Bu sandal da Rovatunun sandallarındandı. İçinde Rovatunun büyük amcazadesi Evirola vardı. Elinden hiç bırakmadığı küçük sepetin içinde bir balina dişi vardı. Bu 20 santim uzunluğunda, gayet mütenasip, zamanla sararmış, süslü bir dişti. Bu da Rovatunun malı idi. Bu diş Fiji adasının neresine giderse, orada mühim hadiseler ceryan eder. Balina dişinin sırrı şudur: "Bu dişi kim alırsa, bu dişle beraber istenilen şeyleri yapmağa mecburdur. Bu istenilen şey, bir insan hayatından kabile anlaşmasına kadar herşey olabilir. Bu dişi kabul eden bir Fijili, istenilen şeyi reddetmek budalalığında bulunmaz„.

Seyahatinin ikinci günü John Starhurst, Mongodro isimli bir reisin köyünde bulunuyordu. Sabahleyin, yakından yeşil ve kadife gibi görünen, dumanlı dağlara yayan tırmanmağa karar verdi. Mongodro: tatlı, sakin, artık harbedip gürültü çıkarmak istemiyen ihtiyar minimini bir reisti. Misyoneri büyük bir hürmetle karşıladı. Kendi masasından yiyecek verdi. Hattâ onunla dinî meseleler bile münakaşa etti. Mongodronun öğrenmek isteyen bir kafası vardı. John Starhurste yaradılışı ve herşeyin başlangıcını sorduğu zaman, misyoner sevindi. Göksel kitaba göre yaradılışın bir hülâsasını yapıp bitirdikten sonra, Mongodronun düşünceye daldığını gördü. Minimini ihtiyar reis bir müddet birşey söylemedi; çubuğunu çekti, ağzından çıkarıp başını memnun memnun salladı.

— Olamaz!.. dedi, ben Mongodro gençliğimde gayet iyi balta sallardım. Öyle olduğu halde bir sandalı, hem de küçük, ufacık bir sandalı üç ayda yapabildim. Sonra bir de bütün bu toprakları, suları bir adam yaptı diyorsunuz.

Misyoner sözünü kesti :

— Hayır, Allah, biricik herşeyi yoktan vareden Allah!... dedi.

Mongodro devam etti :

— Ayni şey, canım bütün topraklar, sular, ağaçlar, balıklar, çalılar, dağlar, güneş, ay ve yıldızlar altı günde yapıldı ha?!.. Hayır, hayır. Sana dedim ya: Gençliğimde güçlü kuvvetli bir adam olduğum halde, küçücük bir sandalı üç ayda yapabildim. Bu, çocukları korkutmak için uydurulmuş bir masal. Hiçbir adam buna inanmaz.

Misyoner :

— İşte ben bir adamım, dedi.

— Evet, sen bir adamsın, fakat senin inandığın şeyi benim bilgisiz kafam almıyor.

— Size diyorum : Ben herşeyin altı günde yaradıldığına inanıyorum.

İhtiyar yamyam onu teskin etmeğe çalıştı:

— Aman, peki öyle olsun canım.

John Starhurst ve Naron yatmağa gittikten sonra Evirola reisin kulübesine girdi. Diplomatça konuşmalardan sonra baline dişini Mongodroya takdim etti. İhtiyar reis dişi uzun müddet elinde evirdi, çevirdi. Bu çok güzel

bir dişti. Ona sahip olmak için içi gidiyordu, ama bir defa da onunla beraber ileri sürülecek teklifi düşündü.

— Teşekkür ederim, istemem. Çok güzel bir diş.

Ve ağzının suyu aka aka Evirolaya iade etti.

. . . .

John Starhurst şafakla yola çıktı. Kocaman pabuçlarile çalılıklar arasında yürüyordu. Arkasında mutekit Naron, onun da arkasında Mongodronun yol göstermek için yanlarına kattığı çıplak bir rehber vardı. Öğleyin bir köye vardılar. Burada yanlarına başka bir rehber verdiler. Evirola arkasında baline dişile, onları bir mil geriden takibediyordu. İki gün misyonerin arkasını bırakmadı. Her köyde dişi takdim ediyor, fakat hiçbir köy kabul etmiyordu. Dişi hemen misyonerin arkasından takdim ettiği için, her reis istenilecek şeylerin zor olabileceğini düşünerek reddediyordu.

Artık dağların içine giriyorlardı. Evirola gizli bir yoldan misyonerlerin önüne geçti ve onlardan evvel Galoko reisinin yanına vardı. Reis John Starhurstun geleceğini bilmiyordu. Diş ise gayet güzeldi, nevi de, rengi de bulunmaz derecede idi. Diş herkesin önünde reise takdim edildi. Etrafında adamları, ve üç yelpaze sallayan esiriler önünde tahtındaoturan Galoko, reis Ravatunun takdim ettiği, ve amcazadesi Evirolanın kendisine getirdiği baline dişini aldı. Hediye kabul edilince herkes elini çırpmağa, reisin adamları, yelpaze sallayan esirler bağırışmağa başladılar:

— A ! voa ! voa! A! voa! voa! voa! Atabua bevu! Voa! Voa! Amudua, mudua, mudua!

Bu bağırışmalardan sonra Evirola:

— Biraz sonra beyaz bir adam gelecek, diye söze başladı. Bu adam bir misyonerdir. Bu gün buraya gelecektir. Ravatu bu adamın ayaklarını istiyor. Aziz arkadaşı Mongodroya hediye edecek. Fakat ayakkabıyı içinde ayağile beraber vermek istiyor. Bilirsiniz Mongodro ihtiyardır, dişleri kesmez. Ey reis! Bu ayak, ayak kabı ile beraber bana verilecektir. Adamın diğer tarafları burada kalabilir.

Balina dişinin güzelliği reisin gözünden silindi. Dişe şüpheli şüpheli baktı. Fakat bir kere bu dişi kabul etmiş bulunuyordu.

Evirola israr etti:

— Misyoner gibi küçük bir şeyin ne ehemmiyeti var.

Reis tekrar cevap verdi:

— Tabiî misyoner gibi küçük bir şeyin ehemmiyeti yok. Mongodro ayakkaplarını alacaktır. Adamlarına döndü:

— Siz bir kaçınız gidip misyoneri karşılayın. Ayakkapları hemen buraya getirin.

Evirola:

— Nafile, dedi. Bakın geliyor.

John Starhurst arkasında Naron ile sık çalılıklar arasından meydana çıktı. Meşhur ayakkabılar, nehiri geçerken su ile dolmuş olduğundan, her adımda su fışkırtıyordu.

Starhurst parıldıyan gözleri ile etrafına bakındı. Hiç kimsede itimatsızlık, şüphe veya korku ifadesi görmediğine sevindi. Bu dağların arasında Galoko'ya kadar gidebilen ilk beyaz adam olduğunu biliyordu.

Otdan yapılmış olan kulübeler ya dağa yapıştırılmış, veyahut Rava'nın üzerinde kurulmuştu. Her iki tarafta kocaman bir kaya vardı. Bu dar vadi güneşi ancak üç saat görebiliyordu. Vadinin sonunda Rava yirmi beş metre birden atlıyordu. Kayaların aksisedası, şelâlenin gürültüsünü daha fazla büyültüyordu.

Starhurst, reisin kulübesinden, yanında birkaç adamla beraber çıktığını gördü. Misyoner selâm olarak:

— Size iyilikler getirdim, dedi.

Reis sükunetle sordu:

John Starhurst şafakla yola çıktı. Yanında mutekit Naron ile Mongodronun verdiği rehber vardı...

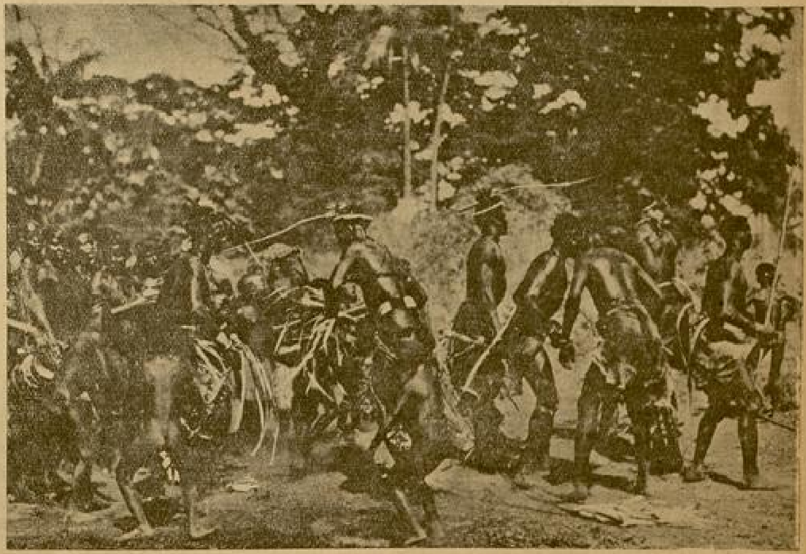

Misyonerin etrafını bir sürü çıplak vahşiler aldı..

— Seni kim gönderdi?

— Allah.

Reis güldü:

— O da kim. Bu Vitu Levu'ya yabancı bir isim. Bu reis hangi adanın, köyün, geçidin reisidir?

John Starhurst ciddiyetle cevap verdi:

— O, bütün adaların, köylerin, geçitlerin reisidir. O bütün sema'ara ve dünyaya hakim olan İsadır. Ben onun söylediklerini size söylemeğe geldim.

Reis küstahca sordu:

— Balina dişi gönderdi mi?

— Hayır.. Fakat balina dişinden daha kıymetli olan...

Reis sözünü kesti:

— Reisler arasında balina dişi göndermek adettir. Ya reisin pek hasis; yahut sen delisin ki böyle elin boş geliyorsun.

Reis Eviroladan aldığı dişi gösterdi. Naron inledi. Starhurs'a fısladı:

—Ravatu'nun balina dişi. Gayet iyi biliyorum. Mahvolduk.

Misyoner sakalını sıvazlayarak ve gözlüklerini düzelterek cevap verdi:

— Şirin birşey. Ra vatu bunu iyi karşılanalım diye göndermiş olacak.

Fakat Naron tekrar inledi. Ve hiç yanını bırakmadığı üstadının arkasından uzaklaştı.

Starhrust izah ediyordu :

— Ravatu yakında Lotu olacak. Ben Lotu'yı size de getiriyorun.

Reis, mağrur sordu :

— Hiçbir Lotu istemiyorum. Bildiğim birşey varsa bu gün burada öleceğinizdir.

Reis, eli sopalı birkaç dağlıya işaret etti. Dağlılar hemen atıldılar. Naron kadınlar ve klübeler arasında saklanacak bir yer bulmak için sıvıştı. Starhurst sopaya yapıştı ve kollarını cellâdın boynuna doladı. Bu vaziyette lakırdı söylemeğe çalışıyordu. Hayatla ölüm arasında idi. Fakat ne heyecanlanıyor, ne de korkuyordu.

Cellâda :

— Size birşey yapmadım ki beni öldürüyorsunuz; diyordu. Ne size nede reisinize bir fenalık ettim.

Cellâdın boynuna o kadar kuvvetle yapışmıştı ki, cellât bir türlü sopayı vurmağa cesaret edemiyordu. Starhurst sükûnetle devam ediyordu:

— John Starhurst'ım. Üç senedir Fiji de çalışıyorum. Bu işte hiçbir kârım yok. Buraya sizin iyiliğiniz için geldim. Beni niçin öldüreceksiniz? Beni öldürmek kimsenin işine yaramaz ki.

Reis balina dişine baktı. Bu işte çok kârlı idi.

Misyonerin etrafını bir sürü çıplak vahşi sardı. Fırın şarkısı olan ölüm şarkısı söylemeğe başladılar. Starhurstun sözleri işidilmez oldu. Fakat Cellâdın vücuduna o kadar sıkı sarılmıştı ki, cellât bir türlü duramıyordu. Evirola güldü. Reis hiddetlendi :

— Çekilin oradan, diye, bağırdı. Geriye dönmek için bir sürü martavallar atıyor değil mi?.. Bu kadar adamsınız; silâhsız, karı [kadar hafif bir Misyonerle başa çıkamıyorsunuz. Yazıklar olsun. John Starhurst mücadele ederken :

— Bekle, ey reis!.. diye bağırdı. Sende benimle başa çıkamazsın. Çünkü benim silâhım hak ve hakikattır. Hiç bir adam ona karşı koyamaz.

Reis cevap verdi :

— Öyle ise gel buraya. Benim silâhım şu berbat sopa. Sana karşı koyar mı koyamaz mı görürüz.

Misyonerin etrafındakiler açıldılar. Kocaman harp sopaısına dayanmış olan reisle göz göze geldi. Reis ısrar etti :

— Gel buraya. Gel benimle de başa çık bakalım.

— John Starhurst, evvelâ gözlüklerini silip burnuna iyice yerleştirdikten sonra :

— Peki geliyorum ve seninle de başa çıkacağım; dedi ve yürümeğe başladı.

Reis sopasını kaldırdı ve bekledi :

Starhurst münakaşaya başladı:

— Evvelâ benim ölümümün size faidesi yok.

Reis cevap verdi :

— Cevabı sopaya bırakıyorum.

Reis her söze bunu diyor, ve Misyoner tam sopanın altına gelsin diye bekliyordu. O zaman Misyoner hakikaten ölümünün yaklaştığını anladı. Sopanın altına girmekte tereddüt ediyordu. Başı çıplak, güneşte duruyor ve yüksek sesle dua ediyordu. O vaz'iyette Starhurst, vahşinin her adımında incili, tabancası ve şarap şişesile karşısına çıkan, bir beyaz adam semboli gibi duruyordu.

Misyoner dua ediyordu:

— Onları affet. Çünkü onlar ne yapdıklarını bilmiyorlar. Ey İsa! Fijiye merhamet et. Ey Cenabı hak, biz onun için, onunla beraber olanları oğlun addettiğin için buraya geldik. Senden geldik, yine sana gidiyoruz. Memleket karanlık, ey İsa, karanlık. Fakat sen kurtaracak kadar kuvvetlisin. Ey İsa elini uzat ve Fijiyi, zavallı yamyam Fijiyi kurtar.

Reis sabırsızlanıyordu. İki elile sopayı sallayarak:

— Şimdi sana cevap veriyorum.

Kadınların arasında bulunan Naron bir şeyin patlayıp parçalandığını işitti. Sonra ölüm şarkısı söylenmeğe başlandı. Şu sözleri işittiği zaman misyonerin fırına götürüldüdüğünü anladı:

— Yavaş çekin, yavaş.

— Çok şükür, çok şükür.

Kalabalıktan bir tek ses yükseldi:

— Cesur adam nerede?

Yüz kadar ses cevap verdi:

— Fırına konulup pişmeğe gidiyor.

Tek ses yine sordu:

— Korkak nerede?

— Haber vermeğe gitti, haber vermeğe gitti.

Naron ruhu keder içinde inledi, bu eski şarkının söylediği] doğru idi. Kendisi için gidip haber vermekten başka yapılacak bir şey kalmamıştı.

Ürolog-Operatör

Dr. REŞİT SAMİ

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu İstiklâl caddesi (Mulen Ruj) karşısı Vahap B. Ap. No. 61

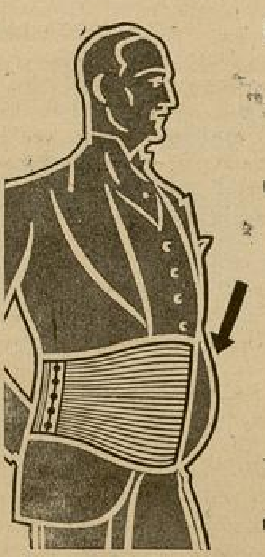

Kendinizi bu tehlikeli şişkinlikten kurtarınız

Hem sıhhatınızı kazanacak, Hem de şik olacaksınız...

Şişmanlığın fazlalığı, cihazların inbisatı veya yerinde bulunmamaları : baş ağrıları, sui hazim, inkibaz ve zafiyeti asabiyeye sebebiyet verir ve daha yaşlı ve yorgun görünürsünüz. Linia sentürü ; cihazlarınızı esaslı bir surette tabiî yerlerinde tutar ve sıhhatınızın iadesine hizmet ve gençliğin çevik ve mütenasip endamınızı muhafaza eder.

Fiyatı 17 T. Lirası - Siyahı 20 T. Lirasıdır.

Talep vukuunda (tehlikeli şişkinlik) musavver No. 6 katalog meccanen gönderilir.

Yegâne satış mahalli : **J. ROUSSEL**

B. O. Tünel meydanı No.12 - İstiklâl Caddesi No.365

PARIS : 166, Boulevard Haussmann

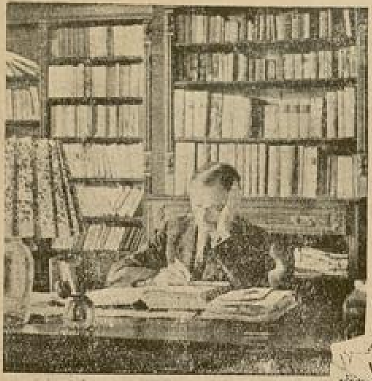

Dreyfüs hayatının son günlerini inzivagâhında okumakla geçiriyordu...

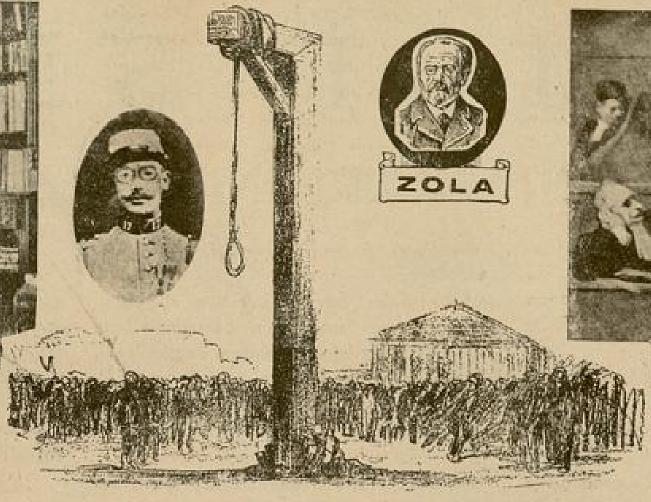

Dreyfüsü idam sehpasından, Zola ve arkadaşlarının kalemleri kurtarmıştı.

Hakikat Yürüyor, Onu Hiç Bir Şey Durduramıyacaktır

— Emil Zola —

DREYFÜS MESELESİ

Bundan otuz, kırk yıl önce gazete okuyanlar, birkaç gün evvel gazete sayfalarında Dreyfüs'ün ölümü haberini görünce, bu ismin o zaman yüreklerinde uyandırdığı heyecanı, bir defa daha duymuş olacaklardır.

Dreyfüs Kimdir?

Dreyfüs'ün anası babası yahudi idi. 1859 da Mülhuzda doğmuştur. Politeknik okuluna girerek, parlak bir surette bitirmiş, ve orduya intisap etmisti.

Bütün dünyayı alâkadar eden Dreyfüs meselesi ne idi?

1894 te, topçu yüzbaşısı iken, yabancı bir devlet adamlarına, birtakım süel belgeler (vesikalar) gönderildiğini bi diren bir bodronun mürettibi olmakla itham, ve harp divanı tarafından derecesinin (rütbesinin) geri alınmasına ve sürgünde ölünceye kadar hapsedilmesine karar verildi.

Dreyfüs Şeytan adasında sürgün iken, dostları, muhakemenin yeni baştan görülmesini sağlamak için, çok uğraşmışlardı. Bu arada, kardeşi Mateyo Dreyfüs de, Bordronun binbaşı Erterhazinin elinden çıkma olduğunu, savamıştı (iddia etmişti).

Ancak, bir harb divanı karşısında sorguya çekilen binbaşı Esterhazi temize çıktı.

1898 de birdenbire, önemli bir hâdise oldu: 1894 teki dava sırasında Dreyfüse karşı tanıtlık (şahitlik) etmiş olan yarbay Henry, Dreyfüsün casuzluğunu ispat eden belgeyi (vesikayı) bizzat düzmüş olduğunu itiraf etti. Hükûmet tarafından tevkif ettirilen yarbay Henry, Montvaleriyen hapishanesinde acıklı bir surette öldü.

Bunun üzerine, 1899 da, Brisson kabinesi, davayı Ren harb divanı önünde yenileyerek, Dreyfüsün cezasını on yıl hapse indirtti. Cumurluk Başkanı Lûbe bu cezayı da bağışladı.

1902 yılında ileriye sürülen bir daha yenileme dileği, ancak 1906 da onaylandı. Temyiz mahkemesi, cinayet dairesi Dreyfüse karşı olan itham sebeblerinin ortadan kalktığına ve bu yüzden verilen mahkûmiyetlerin hükümsüzlüğüne karar verdi.

Hükûmet Dreyfüsü binbaşı yaptı. Kendisine Lejiyon Donör nişanını verdi.

***

Dreyfüs, Yahudi olduğu için başına bu kadar belâ gelmiştir. O zaman Dreyfüse yüklenen casusluk, Fransızların pek meşhur 7,5 luk seri ateşli sahra toplarına aiddi. Paristeki Almanya ateşemiliteri, kendi kâğıt sepetinde bulunan bordroyu yazanın Dreyfüs olmadığını resmen bildirdiği halde, Fransızlar inanmadılar.

Dreyfüsün askerlikten tardı pek acı olmuştu. Binbaşı rütbeleri sökülür ve kılıcı kırılırken: «masumum» dediği halde; saf teşkil etmiş askerin arkasından coşkun halk: «Geber Yahudi! kahrol casus!» diye bağırıyor ve zavallıyı paralamak istiyordu.

Bu mesele sonraları bir parti meselesi halini almış; « Dreyfüs masumdur » diyenlerle « suçludur » diyenler biribirine girmiş.. kabineler devrilmişti. Emil Zola ve Klemanso Dreyfüsten yana olanların arasında idiler. Emil Zola, o zaman: «Hakikat yürüyor, onu hiçbir şey durduramıyacaktır.» diye bağırmış. Reisicümhur Felix-For'a karşı « J'accuse = İtham ediyorum » diye müthiş bir yazı yazmış ve Londraya kaçmıştır. Dreyfüs meselesi, Fransada kansız bir devrim olmuş, hükûmetin başından sosyal bir tabakayı atmış, yerine başka yeni bir sosyal tabaka getirmiştir. O zaman miralay, sonra general ve Fransız Sü Bakanı olan Pikar, mahud vesikayı hazırlıyan miralay Henri ile uğraşmış, ve onunla düello bile etmişti.

1894 te başlıyan bu büyük dava, on sene sürmüş ve Fransa tam on yıl bu mesele ile çalkanmış, nihayet hak ve adalet yerini bulmuştur.

Dreyfüs meselesi, Cumhuriyet için değil, Cumhuriyeti itibardan düşürmek istiyenler için bir iskandal şeklini aldı, ve Fransada Cumhuriyetin kuvvetlenmesine yardım etti. İşte birkaç gün önce, yetmiş beş yaşında ölen Dreyfüs, bu hâdisenin kahramanı olan adamdır.

ŞİMDİ SIRA

TUTANKAMENİN KARISININ MEZARINA GELDİ

— *Başı 3 üncü sayfada* —

ca bukadar sevinir miydi?... Halbuki onun ölümüne sebebiyet veren küçük, fakat zehirli sinek, bu mezarın içinde ona musallât olmuştu. Ve mezarın içerisinde çalışmakta olan Lord birdenbire acı acı bağırarak elini sol yanağına götürmüştü.

Biraz sonra işinin heyecanı içinde yanağındaki bu acıyı unutarmak, gene çalışmakta devam etmişti.

Fakat, bir sinek iğnesinden yanağına aşılanan ehemmiyetsiz bir mikrob değil, ölümdü.

Ölüm artık onun kanına girmişti. Ölüm artık rahat durmuyordu. Lordun sol yanağı şişmişti. Lordun ateşi vardı. Doktorlar ufak bir iltihab zannederek ameliyat yaptıkları zaman, bu iltihabın kemiklere kadar işlemiş olduğunu görmüşler, ve bazı kemikleri çıkarmışlardı. Fakat bütün bu tedavilere rağmen kanı zehirlenen İngiliz bilgini, birkaç gün içinde ölüvermişti.

Bu ölüm herkesi korkuya düşürdü. Tutankamenin mezarının başında: «Beni yerimde rahat bırakmıyanların vay haline!» diye bir yazının olduğu söyleniyordu. Ve batıl itikad sahibleri Fir'avunun, rahatını bozanlardan intikam aldığını zannediyorlardı.

Bu zannı perçinleyen hâdiseler biribirini takib etmekte idi. Sargıları açılıp ortaya çıkan mumyanın sol yanağında, ve Lord Carnarvonun yanağındaki yerde, bir yara işareti vardı. Ve onun da bu yanakta ayni kemiği eksikti. Bunu mumyayı muayene eden doktor tesbit etmişti. Ona göre belki de bu yara, Fir'avunun ölümüne sebebiyet vermişti. Bu tesadüf gayet garib telâkki edildi.

Mezarın açıldığı gün meşhur ejiptoloğlardan Evelyn White'ye görünen korkunç hayal de, kulaktan kulağa yayılmıştı. O günden sonra Tanrının günü Evelyn White kendine borkunç bir şeytanın göründüğünden şikâyet etti. Zavallı adam saatlerce kendi kendine konuşuyor, ve şaşılacak haller gösteriyordu. Nihayet iki ay geçmeden bu adam da dünyadan göçtü gitti.

Gene mezarın ilk açıldığı gün eski Mısırlılarca çok mukaddes sayılan bir

Bu gün Berlin müzesinde bulunan firavun Nofretetenin (kadın) bir heykeli

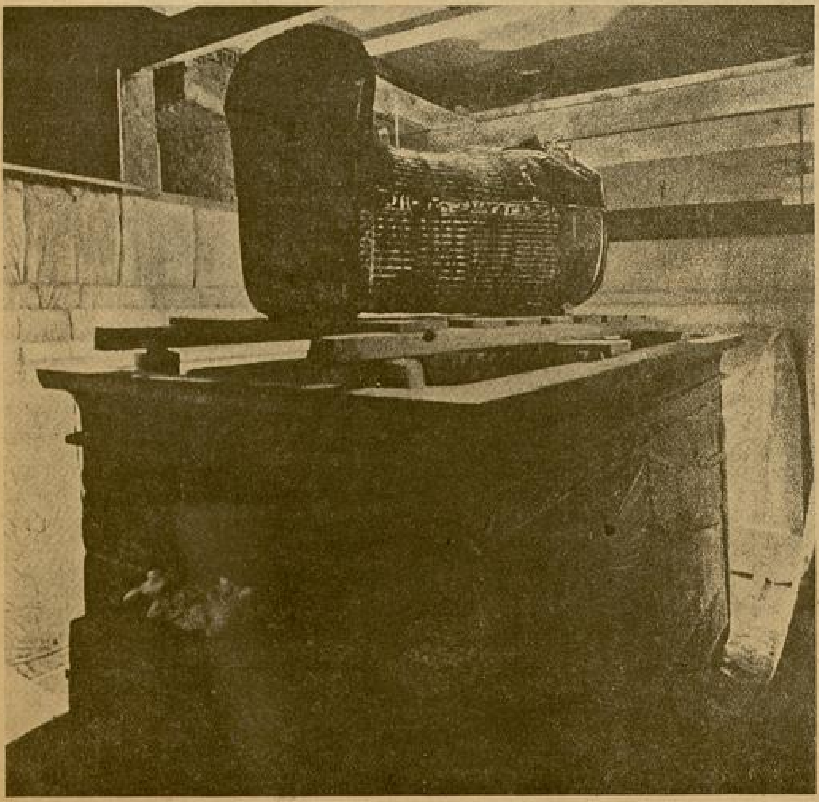

Tutankamenin mumyasının daima muhafazası için vapılan büyük hücre (mezar açılıp mumyanın patlamış dış örtüsü kaldırılınca içerden altın eller görünüyordu, bu eller firavunun timsallerini tutuyordu).

Kobra yılanının, Lordun araştırma arkadaşı Carterin evine girmiş olması, ve Carterin sevgilisi olan ve her seyahat ettiği yere taşıdığı kanarya kuşunu öldürmesi, Ruhlar ilmi ile uğraşanlar arasında, pek mânidar göründü.

Fakat Fir'avunun çalşma arkadaşları içinde gene Carter en talihlileri idi. Çünkü o bir kanarya kuşu kaybederek bu felâketlerden yakayı sıyırmıştı. Fakat, mezarı bulmak için beraber çalışan diğer üç kişi Lordun kâtibi Dich Bethell, Fransız arkeoloğlardan Béonédile ve İtalyan Mario Posanova, Lordun ölümünden pek kısa bir zaman sonra, teşhiş edilemiyen kısa hastalıklarla canlarını kaybettiler.

Artık Fir'avunun mumyasına yaklaşmış, ona dokunmuş, onu görmüş ve mezarını ziyaret etmiş olanlar, birer birer ölmeğe başlamışlardı. Mumyayı muayene için Amerikadan Mısıra gelen profesör Laff-

Aramızda Canavar Var !..

Küfür Ve Kaba Şakaya Karşı Harp Açalım. Bedeviyet Asrında değil, Kültür Devrindeyiz.

Yazan :

VEDAD ÜRFİ

Dili kurtarmak lâzım.

Kurtuldu. Daha kurtulacak ta.

Gidiyor yabancı kelimeler !..

Onlar gittikçe Türkün gözbebeği meydana çıkıyor. Kız güzelleşiyor. Güzelleşti eşsiz kız.

Yavrumuzun cevherlerini ancak şimdi tam tanıyoruz, ne kadar da çekici [cazip] imiş.

Yalnız... Dikkat!..

Tehlike var, kötü taraf var, yan bakan var. Ona karşı korunmağı unutmayalım.

Kim bu ?... «Bozuk ağız», «Pis dil», «Küfürün dili».

Sağda rastlıyoruz, solda görüyoruz, yolda karşımıza çıkıyor, şehirde, dağda, köyde, derede sırıtıyor.

Canavarın kafasını ezmeliyiz. Bunun için ne bıçak gerek, ne de silâh.

Azıcık «iyi niyet» en büyük koruyucumuz [müdafiimiz] ona karşı.

Küfürü ağzımızın içinde yaşatmak, galiz sözlerle şakalaşmak, kaba dil ile çarşı ortasında, hepimizin, kadınımızın çocuğumuzun gelip geçtiğimiz yerlerde konuşmak ayıp bize.

Sokağa anadan doğma neden çıkmayız ?... Lokanta parasını vermeden niçin masamız başından kaçmayız?... Neden yolda biribirimizi itip kakmağa çalışırız?... Senin bana, benim sana anlamsız [manasız], sebebsiz tokat yapıştırmamaklığımızın hikmeti nedir?.. Utanırız, ondan !... Bir cürumdür, yapamayız !... Lekeleniriz diye korkarız; terbiyemiz, aklımız vardır.

Unutmamalıyız ki kadınımın, kız kardeşimin, çocuğumun, yeni neslimin yanında, önünde, kulağının dibinde, yaşadığı muhitte «Küfür» ve «Kaba Şaka» dilini konuşmak, sokağa anadan doğma çıkmadan da, yemek parası vermeden lokantadan kaçmadan da, sebebsiz biribirimizi tokatlamadan da kötü !... Bu dille biz, yetişen neslimizin terbiyesini çalmağa, onun ahlâkını tokatlamağa çalışıyoruz. Ama bilerek, ama bilmeyerek !... Hangisi olursa olsun tehlike bir.

Alışmamış olan da, temiz konuşmağa çalışmalı.

Küfür ve kaba şakaya karşı harp açalım !..

Bedeviyet asrında değil, Kültür devrindeyiz !...

---

leur, muayeneden sonra Luksoru canlı olarak terkedememişti. Gene mumyayı muayene etmiş olan bir diğer teşrihçi, meşhur Dongler E. Derry bir sene içinde ölmüştü.

Mezarı görmeğe gelen yedi Fransız gazeteci ve muharrirlerinden ikisi, bu ziyaretten iki sene sonra hayatta bulunmuyorlardı. Mezar açılırken merakı yüzünden orada hazır bulunan bir Amerikalı ise, mezarın içinde hastalanmış, baygın olarak dışarıya çıkarılmış; ve birkaç gün içinde anlaşılmıyan bir ciger hastalığından ölmüştü. Gene mezarı ziyaret eden bir başka İngilizin ömrü, ancak o senenin sonuna kadar sürebilmişti.

Fir'avunun mezarından çıkan kıymetli şeyler Kahire müzesine götürülmüştü. Bu eşyaları tasnif eden, sayan, yerleştiren memur ve hademelerin hepsi hastalanmış, ve kısa hastalıklarının ne olduğu anlaşılamadan ölmüşlerdi.

Amerikada Metropoliten müzesi memurlarından Arthur Mace, eşyayı Carter ile

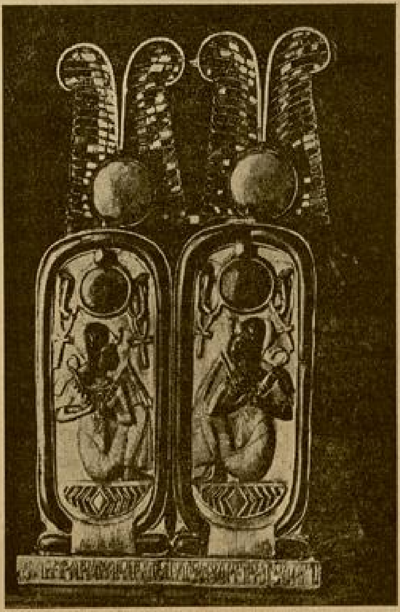

Tutank-menin mezarında çıkan koku şişeleri. (15-20 santim yüksekliğinde) kaldeleri gümüş, üstü renkli camlarla süslüdür.

birlikte tasnif etmek üzere Kahirede çalışırken, birdenbire hastalanmış ve kısa bir zaman sonra hayata veda etmiştir. Gene tabutu açanlardan profesör Neuberrynin karısı da, böyle görülmedik ve kısa bir hastalığa uğrıyarak dünyadan eteğini çekmişti.

Bütün bunlar devrimizden 3300 sene evvel yaşamış bir Fir'avunu, birkaç senede bir sinema yıldızı kadar meşhur eden, ve ismini her ağıza düşüren gerçek ve bilimsel hâdiselerdir.

Fakat bu hâdiselerden gözü yılmamış olan Howard Carter, şimdi yeniden Mısıra yollanmıştır.

Şimdi herkes onun bu yeni araştırmalarının neticesini merak ve heyecanla beklemekte bulunuyor. Acaba Fir'avunun karısının mezarını araştırmak, Tutankamenin lânetinden kurtulan Carterin başına, şimdi korkunç bir felâket getirecek mi?

Howard Carter bu şeametlerden hiç korkmıyor. O, bilgi alanına yeni ve zengin eserler yadigâr etmek için hayatını hiç düşünmiyor bile!..

SPOR

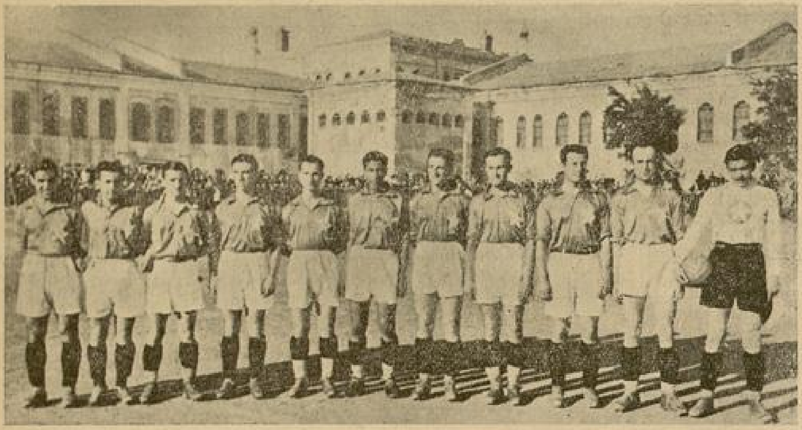

Atina Muhtelitine karşı ilk maçı yapan Yunanlılarla üç üçe berabere kalan İstanbul muhteliti

İstanbul - Atina Maçları Münasebetile

Yunanistanın Atina muhteliti şehrimizde üç müsabaka yaparak, futbol işlerimizde bir hayli karışıklık yaptı gitti.. Futbol mevsiminin başıboş bırakıldığı bir sırada İstanbula gelen Yunanlı futbolcular bir berabere, bir galibiyet ve bir mağlûbiyet gibi üç muhtelif netice ile şehrimizden ayrıldılar.

Atina muhtelitinin, hiç hesep ve kitapta yokken, birdenbire ortaya çıkan oyunu; hemen bütün şehrin sinirlerini bozacak, adeta futbolcularımızın kuvvet ve kudretlerinden bizi şüpheye düşürecek kadar garip neticelerle geçti.

Şehirler arasında yapılacak maçlar bir takım şartlar içinde, uzun boylu haz rlıklara bağlı olduğu halde, İstanbul Atina maçları tamamile bu şartlardan aykırı bir halde yapıldı. Lik maçlar.ndan çıkmış, askerî kamplara yerleşmiş, veyahut da idman işini ihmal etmiş oyuncularımızın derme, çatma ayak üzeri bir araya getirilmiş olmaları; az kalsın bize çok pahalıya mal olacaktı; hattâ oldu bile... Oyunlarından en ufak bir istifada beklemediğimiz Yunanlıların oyun tarzları, ayaklarından ziyade ağızlarile yaptıkları yaygaralara istinat etmektedir.

Fethi, 3 metro elli santimden sırıklarla atlarken

Oyunun davam ettiği bir buçuk saatlik müddet zarfında, mütemadiyen ve hiç durmadan bazan oyunculara, bazan hakemlere ve bazan da dışarıda seyirci bulunan kafile reislerine okadar bağırdılar, çağırdılar ki, bilâistisna herkes bunlardan yaka silkti.

Her çeşit takımın oyununa sahne olan Taksim stadyomu, kuruldu. ğu tarihtenberi Atina muhteliti gibi yaygara yapan, en ufak bir hare. ketle ortalığı biribirine katan bir takım görme. miştir. Geçen mevsim İstanbula gelen Filistinin Hapoel takımı bile Atina muhtelitinden sessiz, sedasız oyun oynadı gitti..

Atletizm Birincilikleri ve Yeni Rekorlarımız

Altıncı Balkan oyunlarının yakınlaşması dolayısile, İstanbul atletizm birincilikleri, bu mevsim erkenden yapılmış oldu. Hemen hiçbir sene muayyen bir tarihte yapılamıyan bu müsabakalar Balkan oyunlarına hazırlanan atletlerin nisbeten form da olmaları dolayısile, bize dört yeni Türkiye rekoru kazandırdı.

Semih ve Mehmed Ali gibi, belli başlı atletlerimiz olan bu kıymetli iki atletin, İstanbul birinciliklerinde bulunmamaları, onların koştuğu mesafelerdeki derecelerin nisbeten düşük olmasını mecburî kıldı..

İstanbul atletizm birincilikleri dolayısile yapılan musabakaları burada iki kısıma ayırmağa mecburuz.

Koşular, atma ve atlamalar..

Koşularda uzun seneler Türkiye rekorunu muhafaza eden eski atletlerin henüz yerleri gençler tarafından doldurulamadığı içindir ki, o sahadaki dereceler bugünkü rekorlarımız üzerinde saplanıp kalmıştır.

Şimdi göze batar bir hakikat vardır ki, o da atma ve atlamalardaki terakkilerdir.

Yalnız İstanbulda iki atlet var ki muntazaman ve her atışta Diski 42 metro üzerinde savurmaktadır. Bu derece bugünkü atletizm varlığile müsavi bir yürüyüştedir. Ciridin 55 metrodan uzaklara saplanması ayni kıymette bir iştir.

İki sene evvel atlama sırığı ile iki metre seksen santimden yükselen Fethinin, İstanbul birinciliklerinde üç metro elli santimden aşıvermesi, topraklarımızın ilk defa gördüğü en parlak bir muvaffakiyettir. Çivili papuçları giyeli pek uzun bir zaman olmayan uzun atlayıcılarımızdan dört atletin, birden altı metrodan fazla atlaması bize bu sahada büyük ümitler verdi.

Koşularımız da, atma ve atlamalarla bir sırada yürüdüğü zaman, Türkiye atletizmi oldukça şerefli bir mevkie yükselmiş olacaktır.

İstanbul atletizm birincilikleri mevsimin sayılı hareketlerinden biri, sayılmaga lâyık bir muvaffakiyetle geçtiği için; bize yeni rekor kazandıran atletleri burada tebrik etmek bir borçtur!..

Ö. Besim Koşalay

Tükenen Kahkahalar

— Baş tarafı 5 inci sayfada —

altın çıpa ona gülüyor gibiydi.. Düşündü: mavi renkler yavaş yavaş ağarmış, sonra denizin ta uçları pembeleşmişti.. Suların koynundan altın ışıklarile güneş doğmuştu.. Sonra „Gülüş" kaçmıştı yanından. Yatağından fırladı.. aceleyle giyindi, dışarı çıktı.. vakit öğleye doğruydu.. salonları, güverteleri, koridorları gezdi, dolaştı.. „Gülüş" ortada yoktu: «her halde uyuyor» diye düşündü..

Kulaklarında gümüş çıngırak sesleri gibi Gülüşün kahkahaları, yüreğinde ateşli bir sevinç vardı genç adamın.. Büyük yemek salonunun bir köşesindeki küçük masada öğle yemeğini yedi.. Gözleri hep kapıdaydı.. gelen giden yok.. Akşam birtürlü gelmiyordu.. saatler, ağır yürüyüşlü bir silindir gibi, zamanı eze eze ilerliyordu.. Güneş çekilince genç adam yeniden bir araştırma yaptı.. „Gülüş" meydanda yoktu.. yüreğine bir korku doldu birdenbire. Sakın başına bir kötülük gelmesin.. gözlerinin önüne uçsuz, ve dipsiz sular geldi. Ürperdi.. bu korku ve ürperiş ancak seven bir yüreğe dolardı.. demek ki, bir görüşte bir gececik içinde, ona kopmaz bir bağla tutulmuştu.. Kimseye soramıyordu. Nereden geldiğini bilmediği tuhaf bir çekingenlik duyuyordu.. Akşam, koyu renklerile denize sinince, o bir gece önceki yere gitti durdu.. bekliyordu.. ayak sesleri bekliyor!.. Kulakları, son duyuş inceliklerile sesleri alıyordu. Denizin, gökle birleştiği yerden keskin bir aydınlıkla ay doğdu.. sular pırıldadı.. pervanenin yaptığı ak köpükler göründü.. genç adam küçük bir ses duydu:

— Deniz kızları çamaşır yıkıyorlar yine..

Birdenbire dönünce, karşısında kısa kollu, denizci yakalı elbisesile küçük bir kız gibi duran Gülüşü gördü:

— Nerdeydin sevgilim?..

„Gülüş" bir parmağını dudaklarına koymuştu:

— Sus!.. dedi.. yavaş söyle.. bu gün beni aradın değil mi?

— Çılğın gibi.. neredeydin sevgilim?.

— Ben senin sevgilin miyim?.,

— Evet...

Gülüyordu.. yine yavaşca söyledi:

— Madem ki öyle, bu gece senin kamarana geleceğim..

Saat ikide.. şimdi gidiyorum..

Salimin tutmak isteyen kolları arasından kayarak, yumuşak adımlarla kayboldu.. Genç adam, bu küçük sırlı kızın şaşırtıcı hallerile şaşkınlaşmıştı. Başının içindeki düşünmek köşeleri durmuş gibiydi. Biribirlerini sevmişlerdi.. bunu niçin saklamalı.. tabiatın eş olarak yarattığı iki insandılar.. görünüşleri ve yürekleri biribirine ne kadar uygundu. Salim, gönlünün boşluklarına bir yıldırım hızile giren sevgiyi, ne güzel buluyordu.. ülküsüz başlayan bir vapur yolculuğun, eşsiz güzellikte bir son buluşu..

... Erkenden kamarasına çekildi.. bir uyanık dalış içinde saat ikiyi buldu.. Kapısı vurulmuştu.. açınca, pırıltılı kapkara bir ipek pijemayla „Gülüş" girdi.. uzun bir özleyiş sonunda kavuşan iki sevdalı gibi kucaklaştılar..

Sabahın ilk ağaran renkleri iceri doluncaya kadar beraber kaldılar.. „Gülüş" ertesi gece gelmek üzere gitti.

***

— On günlük deniz yolculuğu, bir saat gibi kısacık gelmişti genç adama.. Son gece buluştular; sordu:

— Yarın çıkıyoruz değil mi?..

— Evet..

Sesi titreyişlidi sanki.. „Gülüş" her geceki gibi kahkaha atmıyordu.. Salim meraklandı:

— Sevgilim bu akşam niçin gülmiyorsun? Bir kırıklığın var..

— Hiç birşeyim yok.. Yalnız içimde bir tükeniş var..

— Bu nasıl bir duygu.. beni sevgin mi tükendi?

Dalgın bakışlarla onu süzmüştü.. birdenbire güldü:

— Sen beni gülerken tanıdın.. öyseki ben, hayatımda ilk olarak yüreğimden kopan kahkahaları senin yanında attım.. Yaşayışı gece olan bir kadının, güneş gibi ışıklı gülüşleri olur mu?..

— Yavrum senin hayatın gece mi?. Bu nasıl şey.. ışık gibi bir kadın dört yanını nasıl gece görür.. Eğer öyleyse bile, bundan sonra güleceksin.. çünkü yanımdan ayırmıyacağım..

„Gülüş" öyle keskin kahkahalarla gülmege başlamıştı ki, genç adam duruverdi.. düşünmeğe vakit bulamadı.. Gülüşün kollarını boynunda, dudaklarını dudaklarında buldu.

... Vapur büyük bir rıhtıma yanaşmış, yolcular iniyorlardı. „Salim" bekliyordu.. Ayrılırlarken hiç birşey konuşamamışlardı. Baygın güneşli, havası portakal çiçegi kokan, hurma ağaçlı

KAHVE

YORGUNLUK ALIR!...

KURUKAHVECİ MEHMED EFENDİ

MAHDUMLARININ

NEFİS KAHVELERİNİ TERCİH EDİNİZ.

Analık Şefkati

— Baş tarafı 11 inci sayfada —

sonra çocuk dünyaya gelince sosiyete de kurulmuş bulunuyordu. Çünkü Ana ve çocuk vardı. Aile başlamış bulunuyordu...

En eski zamanlarda dünyanın evvelâ Maderşahi devrini geçirmiş bulunması bu iddanın doğruluğunu isbata kâfidir.

Sosiyeteyi kuran aile; ananın çocuğuna merbudiyetinden doğmuş bu ana ve çocuk birliğidir ki ticareti, sanayii, politikayı, kültürü, güzel san'atları ulusları, ulusların sınırlarile kocaman bir insanlık topluluğu meydana getirmiştir.

Baba bu birliğe ilk iltihak eden mahlûktur.

İnsanlığın başlangıcını bugün hâlâ hayvanlarda görmek imkânı vardır. Hayvanlarda da aile vardır. Ve bu aile ana ile küçük yavrunun kurduğu ailedir.

Hayvanlarda analık hissi hislerin en kuvvetlisidir. Yırtıcı hayvanlarda, kaba hayvanlarda hatta zekâları hiç olmayanlarda bile analık hissi tamamile inkişaf etmiştir.

Ayı çok iyi bir anadır. Maymun, köpek iyi anaların iyi birer nümunesidirler.

Hayvanların en egoisti olan kedi bile yavruladığı zaman; kendi bütün rahatını, bütün zevklerini, eğlencelerini feda eder. Daha geçenlerde yavrusunun hayatını kurtarmak için sekiz on erkek kedile pençeleşerek yaralanmış olan bir kedinin macerasını, gazetelerin ilk sahifelerinde okumadık mı?

Tavuklar civcivledikleri zaman bütün gün toprağı, yavrularına bir yem bulmak emelile eşerler. Ve bütün zevkleri onları kanatları altında barındırmaktır.

Bir ecnebi mecmuada; yavrusunu çalanları bir sene sonra tanıyıp parçalamış olan bir Asya filinin hikâyesini okudum.

Bu anne fil, on kişilik bir grup içinde bir sene evvel yavrusunu çalmış olan iki kişiyi seçmiş ve onları uykuda yakalayarak öldürmüş, diğerlerine hiç birşey yapmamış.

***

Bu hiç orijinal bir fikir değil, fakat büyük bir hakikattir ki anne sevgisi sevgilerin en kuvvetlisidir.

Annelerimiz kadar bizi hiç kimse sevmez... Bunun gösterişini, gündelik hayatımızda daima farketmez miyiz?

Ve her şeyden ümidimizi kestiğimiz ve hayatın elem ve kederlerine tahammülümüz bittiği günlerde.. bir canımız yandığı zaman, ağlarsak, bedbaht olursak, kim aklımıza gelir?..

Kime barınmak, kime sokulmak, kime dert yanmak isteriz?..

Anamıza değil mi?..

Bu çocukken de böyle, büyükken de böyledir... Her yaşta, her zaman.

Tabiatın bize dünyaya gelirken yegâne verdiği mülkiyet ana kalbidir.

Eski bir atasözü vardır belki bilirsiniz:

"Ağlarsa anam ağlar,
"Kusuru yalan ağlar,"

derler.

---

bir kıyıydı burası.. sevgilerini burada daha bin kat güzel yaşayacaklardı. Yüzü gülüyor ve bekliyordu. Birden yüreği attı. Sarımsı bir keten tayyör, yine öyle bir şapkayla Gülüşü görmüştü. Fakat, çivilenmiş gibi yerinden kıpırdayamadı. Çünkü Gülüşün kolunda yaşlı ve çirkin bir adam vardı.. Genç kadının bakışlarında sonsuz bir uzaklık doluydu. Yürüdüler, merdivenleri indiler.. rıhtımda büyük bir otomobil bekliyordu onları.. Bir dakikada bir rüya gibi kayboldu gözlerinden..

O, dalgın, kırılmış, ağrılı duruyordu. Yanına bir kamarot yanaşarak eline bir mektup verdi.. genç adam mektubun içinde şu satırları okudu:

"... Sevgilim

Sakın beni aramağa kalkma.. zaten bulamazsın.. kolumda gördüğün kocamdı.. sana niçin mi onu söylemedim? Niçin mi ortalarda görünmüyordum?.. Anlatayım.. o, sıcak ülkelerin ateşli ve sıcak kanını taşıyan bir adamdır.. Gündüzleri beni kamaraya kapıyordu. Geceleri demir gibi ağır bir uykuya dalınca, dışarı fırlayordum.. Sonra sana bunu söyleseydim, biliyorum ki: "ayrıl, bana gel" diyecektin., Oyseki bu olamazdı. Neden mi? Ben, onun karanlık sevgisine üç yıldanberi öyle alıştım ki, ayrılamam.. Senin yumuşak sevgin belki bana bir çocukluk aşkı yaşattı.. yoksa ben kocamın karanlık aşkına çok bağlıyım.. Bunu kabahat sayma sakın.. elimde değildi.. Zıt duygularla dolu bir yüreğim var.. ne yaptıysa hep o yaptı.. seni de her zaman o yüreğimin içinde duyacağım..,

Gülüş

Genç adam bir gülüşle başlayan, kahkaha gibi tatlı sevgisinin, bir kahkaha gibi tükendiğini anladı.

Pamuk Ninenin CEVAPLARI !...

Bay X. Y.

Oğlum..

Sevdiğin genç kız da seni seviyorsa, araya girmek isteyenlerden korkma.. biribirini hakiki bir aşkla seven iki gencin arasına hiç kimse giremez... Sen genç kızla konuş, araya girmek isteyenlerin, ve sizi kıskananların kimler olduğunu ona söyle. O da ayağını denk alsın..

Mudanya: Enver Kaan

Oğlum..

Mektubundan pek birşey anlayamadım doğrusu. Birini seviyorsun.. talebesin; uğraşıyor çalışıyorsun, evlerine gayri meşru surette giriyor ve iki sene oturuyorsun.. Bu ne demek?.. bu ne biçim ev, bu ne biçim sevgili?.. Eğer bir gayri meşru sözü olmasaydı, seni, talebesin, paran yok ve kızlarile sevişiyorsun diye, almış olmalarını düşünebilirdim. Fakat gayri meşru diyince bu mes'ele biraz karışıyor çocuğum.. Sonra ilk önce güzellikle içeri alıyorlar, ve bakıyorlar da; bir sene sonra niçin istemiyorlar.. işte bunlardan birşey anlamadım.. Çocuğum senin mektebin bu iki sene içinde sonuna eremedi mi? Eğer genç kadını pek seviyorsan, mektebini bitirip bir iş sahibi olunca alırsın.. Madem ki o da seni seviyormuş.. bunun çarei halli böyle olsa gerek..

Kadıköy: F. Demir Alp

Oğlum..

Sevgiline işlerinin bozulduğunu söyleyebilirsin. Yılların kökleştirdiği bir sevginiz var. Bundan cesaret alarak daha bir müddet evlenemiyeceğinizi söyle. O, herhalde bunu tatlılıkla karşılayacak.. Eğer karşılamazsa, o zaman seni derin bir aşkla sevmediği meydana çıkar. Fakat hiç zannetmiyorum, güzelce konuş onunla.. işlerini anlat. Makul ve akıllı bir kız, hayat arkadaşı olacağı erkeğin bu taraflarile meşgul olmak ister. Evlenme kararınızın bozulması demek değildir onu bir müddet geriye bırakmak.

Sonra kusurlar mes'elesine gelince. Her insan kusursuz olmaz çocuğum. Yalnız seven iki insan fedakâr olur, ve huylarını karşısındakine göre ayar edebilir. Onun için o bir mes'ele değildir.

No.:12 **YARIM AY** 1 AĞUSTOS

Her ayın 1 inde ve 15 inde çıkar

İdarehanesi: Resimli Ay Basımevindedir

Telefon: 23607

	Yıllığı	6 Aylığı
Abonmanı Türkiyede	350 kr.	175 kr.
Dışarıda	20 İs. fr.	10 İs. fr.

Yazı direktörü: Emin Refik Müslümoğlu

Basan: Resimli Ay Basımevi T. L. S.

YARIM AY'IN BİLMECESİ

No. 12

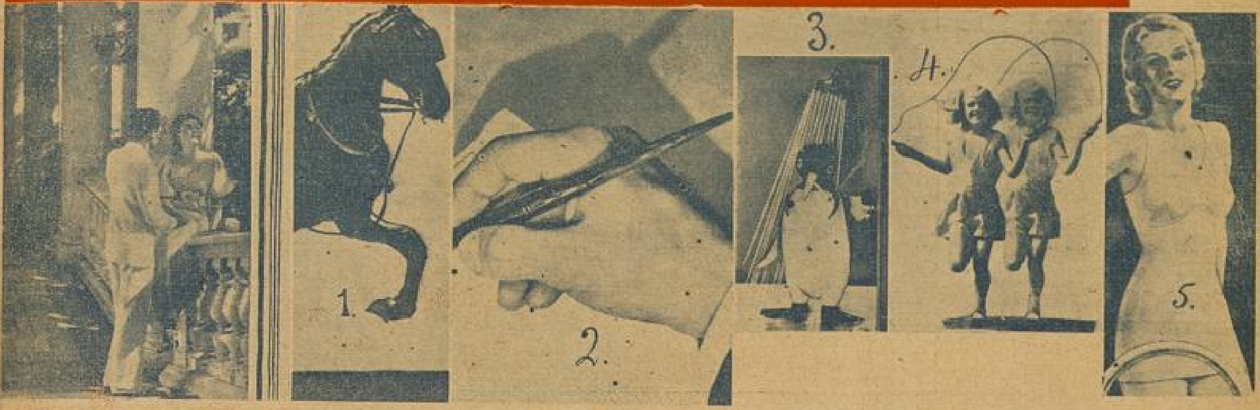

Geniş mermer terasın, büyük sütunları önünde canlı bir konuşmaya dalmışlardı Bayan Cahide ile Bay Selim. Yeni ve eski edebiyatımız etrafında idi münakaşaları. Bir ara Selim sordu Cahideye :

— Divan ediplerinden, yazılarını en çok sevdiğin hangisidir?.

— * * * * *

Hangisi olduğunu yukarıki beş resmin ilk harfleri size söylmektedir.

Bu bilmeceyi doğru çözenlere armağanlarımız :

Birinciye : Bir fotoğraf makinesi; ikinciye 3 metro kazmir; üçüncüye muslin elbiselik; dördüncüye ağrandisman fotoğraf; beşinciden on beşinciye kadar : ıpek eşrap; ipek çorap; yazı takımı; futbol topu; lâstik ayakkabı. On altıdan otuza yüz kuruşluk kitap; otuz birden elliye yetmiş beş kuruşluk kitap; elli birden yetmiş beşe elli kuruşluk kitap; yetmiş altıdan yüze yirmi beş kuruşluk kitap.

On numaralı bilmecemizin doğrusu :

FALİH RIFKI dır

Bu bilmeceyi doğru çözenler arasında çekilen kurada kazananlar şunlardır :

Portatif gramofon : İstanbul Büyükdere piyasa caddesi No. 49 da bay Fehmi oğlu Nusret Demir — **Tenis raketi:** İzmir Memduhiye mahallesi 147 No. evde bay Rüştü kızı Melek Uçkun — **Futbol topu:** Ankara, İkiçeşmelerde turnacı sokağı No. 83 te Handan Saim Başer — **Deniz mayosu :** İstanbul Fatih Bedrettin sokak No· 17 de Halil Erman — **Çorap :** İnhisarlar umum müdürlüğü muhasebede Semiha; Bursa Yahşibey mahallesi Altı parmak cami sokak No. 12 Nafi Vardar; İstanbul Pendik karanfil sokak No. 76 da İbrahim Ertürk — **Mendil :** İstanbul Şişli Kocamensur sokak No. 28-3 Refik Hamdun; Ankara ıncesu Sıraköşklerde 128 No. evde Hacer Akgün: Konya Meram bağlarında tüccardan bay Yusuf bağında Zehra Yağış — **Kolonya :** İstanbul Beyoğlu Tiyatro sokak No. 11 Nimet Mel Paçacı; İstanbul Arnavutköy Maliye şubesinde Müyesser — **Dolmakalem :** İzmir Karantina, Mısırlı caddesi No. 277 Gönül Batu; İstanbul Galata Hüdavendigâr hanında ikinci katta bay Mazhar Lâtif yazıhanesi — **Podra :** ıstanbul Kanlıca Sadi bey köşkünde Samime.

Yüz kuruşluk birer kitap — Ankara Cümhuriyet merkez bankası muhaberat servisinde S. T. Meliha; İzmir Sanat mektebi No. 155 Ahmet; İstanbul, Kadıköy, Yeldeğirmeni Uzunhafız sokak No. 107 Nimet Erdönmez; Adana Erkek muallim mektebi 573 M. Ali Pınarbaşı; İstanbul Heybeliada sanatoryomda M. Emine; Ankara Orman çiftliği demir fabrikası modelci Ferit Alper; İstanbul, Üsküdar sulh hukuk mahkemesi zabıt kâtibi Meliha; Ankara Cumur başkanlığı orkestrasında Bay Nuri Sabri; Çankırı İnhisarlar memuru Kadri Örnekol kızı Handan.

75 kuruşluk birer kitap — Kemalpaşa Öğretmenlerden Halide; Çorum Delikara oğlu Mustafa Yılmaz; İstanbul Cağaloğlu Şeref sokak No. 38 Neriman Niyazi; Antalya Makbule mahallesi müze sokak No. 6 M. Sadık; İstanbul Bostancı ıçerenköy caddesi No. 63 Şehvar Yurdman; Ankara Muhasebei hususiye müdüriyetinde Zehra Sönmez; İzmir Şabani sokak No. 5 evde Kevser; İstanbul Erkek lisesi 1223 Necmettin Arıkkan; Eskişehir Arifiye mahallesi Seyrek caddesi No. 21 de şeker fabrikası memurlarından Süleyman Gürsoy; Ankara İktisat Vekâleti hususi kalem daktilosu Nigâr.

50 kuruşluk birer kitap — Rize Basımevinde Kâzım; Niğde Ahmet pınarı Garipler sokağı No: 3 Fikriye Okyay; Kırkağaç Kurtuluş caddesinde No. 2 de Selma Tanman; Burhaniye P. T. dağıtıcısı Cemaleddin Mengi; Burhaniye Gömeç Ayanoğlu Ahmet Şenyüz; Mersin Şaşatı biraderler muhasebe memuru bay Sami vasıtasile Muazzez; Adapazarı Fidanpark karşısı foto Kadri Vehbi kızı Yüksel; Maraş Emniyet memurluğu karşısında No. 20 Nihat; Adana hapishanesinde Dayı Mahmut oğlu Mehmet Dayı; Edirne Cümhuriyet mektebi öğretmeni H. Özkan; Çorum Varidat kâtibi Rıza Alpman; Edremit Akçay Gümrük muayene memuru B. İrfan oğlu İzzet Sarıkaya: Ordu Lütfü Gölsoy oğlu İsmail Ziya; Milâs, Attarzade bay Nazmi vasıtasile İ. Akdeniz; Samsun Piyade alayı 3 üncü tabur komutanı binbaşı O. Nuri Yağcı oğlu S. Şahabettin Yağcı; Samsun Fazılkadı ilkokulu öğretmeni Emine Buyan; Gaziantep Ziraat Bankası daktilosu Samiye Tözün; Afyon Ulucami yanında No. 4 de öğretmen B. Orhan; Mudanya Piyade alayı Bl. II de Teğmen Taci; Eskişehir Temyiz mahkemesi baş riyaset dairesinde mümeyyiz Ziya kızı Besime; Kalecik ılk tedrisat müfettişi bay Salâhattinden Zarife; Ayvalık Cümhuriyet okulu öğretmeni Sabiha Bige; Mardin Türk Amerikan kütüphanesi vasıtasile Nadir Donat; İznik Bakkal ısmail Efe oğlu Mehmet Efe; Ankara Cebeci aile bahçesi karşısında Sebat fırını yanında No. 6 da Mediha Halil.

25 Kuruşluk birer kitap — Arapkir Tüccardan Yaşar Güzel; Lüleburgaz Suvari Tüm komutanlığı I. Ş. yazıcısı Çamlıcalı Hüsnü Baykaran; Tekirdağ 190 Bl. I de Feridun; Gaziantep Eski Saray caddesi terzi Necip kızı Nevzat; Zonguldak Yardım bankası bayan Nevzat; Pınarhisar Topçu alayı başbaytarı binbaşı Hüsnü Ülkü oğlu Orhan Ülkü! Burdur Cümhuriyet caddesi No. 47 E. Tekşen; Giresun, Merkez varidat memurlarından Mahir Sayın; Ordu P. P. Danielsen vasıtasile Fikri; Diyarıbekir Telgraf müdürlüğünden mütekait bay Vasfi oğlu Servet; Trabzon Şifa eczanesi Remzi kızı Melâhat; Rize Öğretmen Nihat Şehirlan kardeşi Fuat Şehirlan; Tokat İlk öğretim ispekteri Ali Aslan Erertin; İnegöl Telgraf muhabere memuru A. Özcan; İzmit Yavuz harp gemisi gedikli küçük zabitlerinden İ. Şevket: İzmir Şifa eczanesinde Muhsin Dalaklı; İstanbul Gazi Osmanpaşa mektebi 817 Tarık.

No. 12 YARIM AY BİLMECE KUPONU No. 12

ŞİŞLİ
TERAKKİ
LİSESİ

***

GÜNDÜZ
YATI
ÖĞLE YEMEĞİ

YUVA
İLK OKUL
ORTA
LİSE

★

TÜRKÇE
FRANSIZCA
ALMANCA
İNGİLİZCE

TÜRKİYENİN EN ESKİ ÖZEL OKULU

(KURULUŞ YILI 1879)

ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ dir

Tatil ayları bitince her ana ve baba, çocuğunun okulunu düşünmeğe başlar. Yavrularınıza şen bir yaşama içinde ağırbaşlı bir öğrenim, güzel bir eğitim, bol gıda verdirmek isterseniz; onları Nişantaşında Halil Rifat Paşa ve Esvapçıbaşı Konaklarındaki "ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ„ ne yazdırınız.

Girme şartlarını bildiren prospektüsler parasız gönderilir; Direktörlükten arayınız.

Telefon : 42517